

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Toften 6, 6880 Tarm

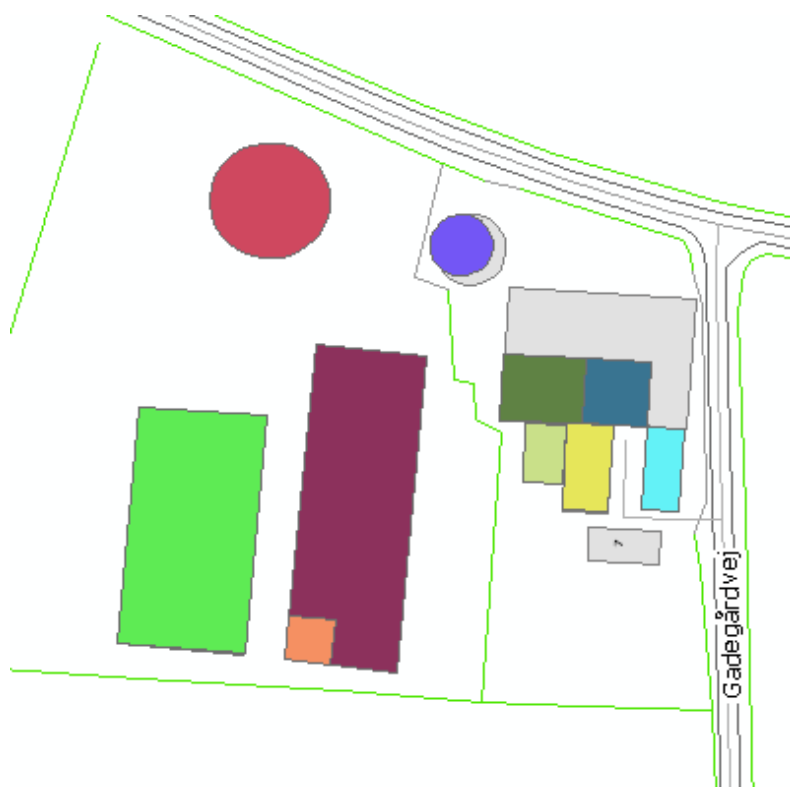
Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Tanja Kirkeby Kaiser
Direkte telefon
99 74 15 66
E-post
Tanja.kaiser@rksk.dk

Dato
7. august 2012
Sagsnummer
2011070387A

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Gadegårdvej 7, 6900 Skjern

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Malkekvægbesætning
7a m. fl., Skårup Hanning
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af
lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
Berith B. Bressendorff

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig																
Bedriftens adresse	Gadegårdvej 7, 6900 Skjern															
Bedriftens miljøkonsulent	Gråkjær Miljøcenter Konsulent: Hanne Bang Lundvej 24 8700 Horsens Fastnet telefon: 96135555 Mobil: 51182855 E-mail: hab@graakjaer.dk															
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"><tr><td>8n</td><td>Skårup, Hanning</td></tr><tr><td>7n</td><td>Skårup, Hanning</td></tr><tr><td>8t</td><td>Skårup, Hanning</td></tr><tr><td>7a</td><td>Skårup, Hanning</td></tr><tr><td>7m</td><td>Skårup, Hanning</td></tr><tr><td>8o</td><td>Skårup, Hanning</td></tr><tr><td>8u</td><td>Skårup, Hanning</td></tr></table>		8n	Skårup, Hanning	7n	Skårup, Hanning	8t	Skårup, Hanning	7a	Skårup, Hanning	7m	Skårup, Hanning	8o	Skårup, Hanning	8u	Skårup, Hanning
8n	Skårup, Hanning															
7n	Skårup, Hanning															
8t	Skårup, Hanning															
7a	Skårup, Hanning															
7m	Skårup, Hanning															
8o	Skårup, Hanning															
8u	Skårup, Hanning															
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune															
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	 / / 55297															
Ejendomsnummer	7600027340															
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug															

Oplysninger om husdyrbruget:

	Nudrift		Ansøgt	
Dyrehold	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer tung race	45	60,1		
Kvier/ stude 6-27 mdr. tung race	45	22,47		
Småkalve 0-6 mdr. tung race	15	4,05		
Tyrekalve 40-75 kg. tung race	20	0,46		
I alt		87,04		
Malkekøer tung race			150	200,2
Kvier/ stude 6-25 mdr. tung race			130	62,8
Småkalve 0-6 mdr. tung race			41	11,9
Tyrekalve 40-50 kg. tung race			82	0,54
I alt				274,61
Arealer		Ha		Ha
Ejet - udbringningsareal		73,14		73,14
Forpagtet areal		-		-
Aftaleareal		-		26,3
Udbringningsareal i alt		73,14		99,37
Græsningsareal udenfor udbringningsareal		-		3,17
Udyrket areal		0,35		0,35
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende staldbyggeri		Ca. 1102		Ca. 1102
Eksisterende gyllebeholder	1000		1000	
Ny staldbyggeri				
Stald til malkekøer				2300
Stald til kalve og kælvende køer				2000
Ny gyllebeholder			3000	
I alt	1000		4000	Ca. 5402

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede samt aftalearealer.

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) Eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) Eller Alder ud
Småkalve 0-4 mdr.	Dybstrøelse	27	6,84	0 mdr	4 mdr
Tyrekalve 40-50 kg	Dybstrøelse	82	0,54	40 kg	50 kg
Malkekøer	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	127	169,49	-	-
Køer i aflastning	Dybstrøelse	3	4,00	-	-
Kalve 4-6 mdr.	Dybstrøelse	14	4,25	4 mdr.	6.mdr.
Køer i kælvnings- afdeling	Dybstrøelse	5	6,67	-	-
Malkekøer	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	15	20,02	-	-
opdræt 6- 25 mdr.	Sengestald med spalter (kanal, linespil)	130	62,80	6 mdr	25 mdr

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Gadegårdvej 7	Antal DE
Produceret gødning	Gadegårdvej 7	230,57
Produceret dybstrøelse	Gadegårdvej 7	22,29
Afsat ved græsning	Gadegårdvej 7	19,32
Tilført gødning	Der tilføres ikke gødning udefra	-
Total produceret gødning Afrundning af decimaler er skyld i unøjagtige tal		272,18≈274,57
Afsat til aftalearealer		44,59
	Godkendt biogasanlæg	59,90
	I alt til aftalearealer	104,49
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer		168,29

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, ANSØGT DRIFT	4
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	4
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE.....	7
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ.....	7
1.2 AFGØRELSEN	9
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	11
2.1 Generelt.....	11
2.2 Uheld og risici.....	12
2.3 Årsproduktion.....	12
2.4 Staldanlæg.....	12
2.5 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder.....	12
2.6 Gyllehåndtering.....	13
2.7 Transport.....	13
2.8 Spildevand.....	13
2.9 Oplag af olie og medicin	13
2.10 Affald.....	14
2.11 Skadedyr.....	14
2.12 Lugt	14
2.13 Støjkluder	14
2.14 Lys.....	14
2.15 Støv.....	14
2.16 Udbringningsarealer.....	15
2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi.....	15
2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	15
2.19 Ophør.....	16
3. FORMALIA	17
3.1 LOVGRUNDLAG.....	17
3.2 OFFENTLIGHED	17
3.3 KLAGEVEJLEDNING.....	17
3.4 UDNYTTELSE	18
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	20
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	20
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	41
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	43
2.1 BAGGRUND	43
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	43
2.2.1 Afstandskrav.....	43
2.2.2 Beskyttelseslinjer.....	43
2.2.3 Kulturmiljø	44
2.2.4. Placering i landskabet.....	44
2.3 INDRETNING OG DRIFT	44
2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik	45
2.3.2 Håndtering af regnvand og spildevand.....	48
2.3.3 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof.....	48
2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald.....	49
2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer eller uheld	49
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	49
2.4.1 Lugt	49
2.4.2 Støj	49
2.4.3 Lys.....	50
2.4.4 Fluor og skadedyr	50

2.4.5 Støv.....	50
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel.....	50
2.4.7 Egenkontrol.....	51
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER	51
2.5.1 Andre muligheder.....	51
2.5.2 0-alternativ.....	51
2.6 OPHØR	51
2.7 NATUR OG VAND.....	52
2.7.1 International natur – beskrivelse	52
2.7.2 Vandmiljøet	54
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn.....	54
2.7.4 Sædskifte.....	54
2.7.5 Bilag IV-arter.....	55
2.7.6 Nitrat til overfladevand.....	56
2.7.7 Risikoarealer.....	58
2.7.8 Fosforbelastning til vandområde	58
2.7.9 Ammoniak.....	60
2.7.10: Græsningsarealerne.....	64
2.7.11 Grundvand:	66
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING	66
2.9 KONKLUSION	66
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:.....	67
BEREDSKABSPLAN	67
KOMPOST TIL MARKSTAK	67
STØJ.....	67
BILAG 4. PRINCIPSKITSE TIL ETABLERING AF OVERKØRSEL	68
BILAG 5A. OVERSIGTSKORT, SAMLEDE ANLÆG.....	69
BILAG 5B. BEREDSKABSPLAN MED TEKST OG KORT.....	70
 Bilag 6a. Transportvej ved gyllekørsel og oversigt over arealanvendelsen.....	 84
Bilag 6b. Udbringningsarealer med marknumre.....	85
Bilag 7. Udbringningsareal, Natur.....	86
Bilag 8. Udbringningsareal, opland til Natura 2000 overbelastet med fosfor og okkerklassificering.....	87
Bilag 9. Udbringningsarealer, Nitratklasser	88
Bilag 10. Udbringningsarealer, Grundvand	89
Bilag 11. Udbringningsarealer, Kulturmiljø	90
Bilag 12. Vejledende emissionsgrænseværdier/BAT niveau.....	91

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 7. juli 2011 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Gadegårdvej 7, 6900 Skjern. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, en udvidelse i husdyrbrugets antal af malkekvæg med tilhørende opdræt, samt opførelse af to stalde. En stald til malkekøer og køer i aflastning på ca. 2.300 m². Og en stald til fra 4-6 mdr, opdræt fra 6-25 mdr og kælvningsafdeling på ca. 2000 m².

I forbindelse med etableringen af det nye anlæg etableres der en ny adgangsvej til Gadegårdvej og den eksisterende interne vej udvides (Bilag 5A). Der er søgt kommunen om tilladelse herom. Kommunen har stillet vilkår til etableringen af overkørslen i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Kort resumé

Afstandskrav

På baggrund af, at de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor placeringsmæssigt ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Lugt

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum ca. 574 m til samlet bebyggelse og ca. 170 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste sommerhusområde (Dejbjerg) er ca. 3,5 km.

Beregninger viser, at geneafstanden for lugt er overholdt, da nabobebyggelser, byzoner og samlet bebyggelser ligger udenfor 1,2 gange geneafstanden for lugt. Den ukorrigerede geneafstand er:

Byzone: 441,12 meter

Samlet bebyggelse: 293,10 meter

Enkelt bolig: 108,48 meter

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Ammoniak

Husdyrbruget er omfattet af krav om generel reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt.

Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 % dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Husdyrbruget taber ifølge ansøgningen 83,08 kg N mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget er opfyldt.

Kravene til ammoniakdepositionen til kategori 1, 2 og 3 natur er også overholdt. Der er blevet foretaget depositionsregninger af ammoniakdepositionen til både kategori 1, 2 og 3 natur. Beregningerne viser, at der ikke er nogen væsentlig merbelastning til naturområderne som følge af udvidelsen. Kommunen kan derfor ikke begrunde en skærpelse (efter §12, stk. 2 i bekendtgørelsen til husdyrloven), der rækker udover det generelle ammoniakbeskyttelsesniveau indarbejdet i husdyrloven.

Fosfor

Ifølge ansøgningen tilføres der via husdyrgødningen 36,3 kg P/ha/år til arealerne, og der fraføres via afgrøderne 25,5 kg P/ha/år fra arealerne. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 10,8 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet overskuddet på bedriftsniveau er 1,3 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud. Dette niveau overholder ansøgte projekt ifølge ansøgningen ved at der udbringes 2,29 DE pr ha.

Fosforudvaskningen fra den udbragte gødning svarer til 0,0034 procent af den samlede landbrugsrelaterede fosforudvaskning til Ringkøbing Fjord.

En påvirkning på under 1 % af den samlede fosforpåvirkning til et lukket bassin som Ringkøbing Fjord, vurderes derfor ikke at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000 området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at et fosforbidrag i størrelsesorden 0,0034% til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Nitrat, overfladevand

Størrelsen af det samlede ejede og forpagtede udbringningsareal, der er berørt, medfører, at husdyrbruget som udgangspunkt skal reducere husdyrtrykket svarende til 65 % af fuldt husdyrtryk på de ejede og forpagtede arealer. Det reducerede husdyrtryk svarer til 1,495 DE/ha (DEmax) og en udvaskning til overfladevandet (DEmax) på 47,6 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 2,29 DE/ha (DEreel). Der stilles vilkår om, at der i husdyrbrugets efterafgrødegrundlag skal der etableres 9 % ekstra efterafgrøder (udover Plantedirektoratets til hver tid gældende krav om efterafgrøder. Dermed vil den reelle udvaskning til overfladevandet (DEreel) reduceres til 47,5 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Nitrat, grundvand

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealerne ligger ifølge Miljøstyrelsens kortværk uden for nitratfølsomme indvindingsområder. Arealerne er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskningen fra rodzonen, idet de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelige til at beskytte grundvandet mod kvælstofudvaskning fra arealernes rodzone.

Det er derfor vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

Natur

Spredt om ejendommen forekommer der arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Den § 3-beskyttede natur er omfattet af et generelt forbud mod tilstandsændringer.

Inden for 1000 m fra staldanlægget er der registrerede 3 moser, som kan være kvælstoffølsom natur. Desuden er der indenfor ca. 360 meter fra staldanlægget et større engområde og endnu et ca. 830 meter fra staldanlægget.

Idet der beregnes meget lave merbelastninger og totaldepositioner af ammoniak på naturområderne, vurderer kommunen, at denne udvidelse af bedriften ikke vil medføre en forringelse af naturtilstanden på nærområdets beskyttede naturarealer. Da moserne og engene samt vandhullerne ikke vurderes kvælstoffølsomme, vurderer kommunen, at totaldepositionen og merbelastningen ikke vil forringe naturtilstanden på disse områder. Kommunen kan derfor ikke begrunde en skærpelse (efter §12, stk. 2 i bekendtgørelsen til husdyrloven), der rækker udover det generelle ammoniakbeskyttelsesniveau indarbejdet i husdyrloven.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registeret som beskyttede naturtyper. Men enkelte af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op til §3 beskyttede naturområder. Kommunen vurderer derfor ikke områderne som særligt kvælstoffølsomme.

Arealer

Aftalearealerne ligger i nitratklasser II og fosforklasse samt i oplandet til habitatområde Ringkøbing Fjord. Det samlede antal husdyr i vandoplandet til Ringkøbing Fjord har været stigende siden 2007 og der er krav til at udvaskningen af nitrat fra arealerne reduceres til et niveau svarende til planteavl ("Planteavlsmodellen"). Aftalearealer kan som følge heraf ikke godkendes efter §11/12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse, men skal i stedet godkendes efter § 16 i samme lov. Der skal derfor udarbejdes særskilte § 16-arealgodkendelser af samtlige arealer, som hører under ejendommen, Landtingvej 4, 6900 Skjern.

International natur

De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et eller flere af disse udpegede områder.

Husdyrbruget og de tilhørende udbringningsarealer ligger ca. 10 km Natura 2000-området. Men hele husdyrbruget og de tilhørende udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord. Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Ringkøbing-Skjern Kommune har vurderet, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

I den konkrete sag vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke er yderligere forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosfor, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at sikre, at husdyrbruget i sig selv samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale beskyttelsesområde Ringkøbing Fjord.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 7a m. fl., Skårup Hanning, beliggende på adressen Gadegårdvej 7, 6900 Skjern. Afgørelsen meddeles i medfør af §12 stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra 87,04 DE bestående af 45 køer, 45 opdræt fra 6-27 mdr, 15 kalve fra 0-6 mdr og 20 tyrekalve fra 40-75 kg til 274,57 DE bestående af 150 køer (mælkeydelse på 9234 kg), 41 småkalve fra 0-6 mdr, 130 opdræt fra 6-25 mdr og 82 tyrekalve fra 40-50 kg. En stigning på i alt 187,53 DE samt opførelse af to staldbygninger. Der bygges en stald på ca. 2.300 m² til malkende køer og køer i aflastning og en ny stald på ca. 2.000 m² til kalve fra 4-6 mdr, opdræt fra 6-25 mdr og kælvningsafdeling. Mellem de to stalde etableres en mellemgang. Derudover etableres en gyllebeholder på 3.000 m³, som overdækkes med teltdug og der etableres en plansilo på ca. 2.800 m², med egen opsamlingsbeholder og udsprinkling af vand. Elementhøjden og læsehøjden vil maksimalt være 3 m. Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf 73,14 ha er udbringningsarealer og 3,17 ha er afgrænsningsarealer udenfor udbringnings-arealet. Der er 0,35 ha udyrket areal og 1,4 ha er byggefelt.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning version 4 og skema nr. 22999 downloadet den 13. april 2012.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget, Gadegårdvej 7, 6900 Skjern meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der skal søges særskilt tilladelse hos kommunen til udsprinkling af vand.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 5 år fra meddelelsen af denne. Med "udnyttet" menes, at planlagt byggeri- og anlægsarbejde er iværksat og at arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

Byggeri i henhold til miljøgodkendelsen må godt foregå selvom byggeriet ikke er påbegyndt inden miljøgodkendelsen er udløbet, hvis der er indgået en retlig bindende kontrakt med en entreprenør. Denne kontrakt skal være underskrevet inden miljøgodkendelsen udløber.

Den del af byggeriet i miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden 5 år efter at den er meddelt bortfalder. Følgende tidsplan skal overholdes:

- År 1 / 2012: Endelig projektering af byggeri. Udbud/licitering og påbegyndelse af byggeri.
 - År 2 / 2013: Plansiloen etableres. Byggeri af den nye gyllebeholder gennemføres. Byggeriet af den nye stald til køer gennemføres. Koantallet forøges.
 - År 3 / 2014: Byggeri af stalden til opdræt, småkalve og kælvningsafdeling påbegyndes. Koantallet forøges.
 - År 4 / 2015: Byggeriet afsluttes. Koantallet forøges.
 - År 5 / 2016: Produktionen er på fuld drift.
- 3) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
 - 4) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.
 - 5) Der skal afsætte 59,9 DE til et godkendt biogasanlæg som ikke modtages igen efter bioforgasning.
 - 6) Inden miljøgodkendelsen af produktionsudvidelsen fuldt udnyttes, skal der foreligge en underskrevet kontrakt vedrørende afsætning af 59,9 DE i kvæggylle til godkendt biogasanlæg i overensstemmelse med ansøgningens oplysninger. Kopi af kontrakten skal fremsendes til tilsynsmyndighedens accept inden miljøgodkendelsen må fuld udnyttes. Alternativt skal det dokumenteres, at der er tilstrækkelige udbringningsarealer til rådighed for udvidelsen og disse arealer skal godkendes af kommunen.
 - 7) Ved etablering af nye indkørsler til ejendommen skal principskitse (Bilag 4) overholdes. Der skal ses bort fra Ø200 Ultra røret, da der ingen grøft er langs vestsiden af vejen. Såfremt det ønskes, kan der godt afsluttes med 2 trekant afslutninger f.eks 5 x 5 m i

stedet for radius 8 m. Kommunen anbefaler, at ansøger etablerer med en radius 8 m, da det højst sandsynligt er store landbrugs redskaber, der skal kører ud på kommuneveje.

Kommunen skal kontaktes umiddelbart efter færdiggørelsen af indkørslerne.

2.2 Uheld og risici

- 8) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

- 9) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 10) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.

- 11) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 150 køer (mælkeydelse 9234,00), 41 småkalve fra 0-6 mdr, 130 opdræt fra 6-25 mdr og 82 tyrekalve fra 40-50 kg. i alt svarende til 274,57 DE. (I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet).

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 274,57 DE ikke overskrides.

- 12) 120 af husdyrbrugets kvier fra 6-25 mdr. skal gå på græs minimum 4 mdr./år inden for husdyrbrugets udbringningsareal og 10 kvier fra 6-25 mdr skal gå på græs minimum 6 mdr./år uden for husdyrbrugets udbringningsareal.

2.4 Staldanlæg

- 13) To nye stalde skal etableres med sengestald med spalter, kanal og linespil jf. Teknologibeskrivelse.
- 14) Spaltegulvet i staldene skal etableres med skrabere. Skraberne skal sikre, at gødning og urin hurtigt fjernes fra spaltegulvet og ledes til gødningskanalerne. Skrabieranlægget skal forsynes med en timer med datalog.
- 15) Skraberne skal være i drift året rundt. Skrabeanlægget, til fjernelse af husdyrgødning, skal skrape spaltegulvet mindst 3 gange i døgnet. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom. Eventuelle driftsstop skal indføres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
- 16) De nye stalde skal opføres i tilnærmelsesvis samme materialer og farvevalg som det eksisterende staldbyggeri og i sammenhæng med det eksisterende byggeri.

2.5 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder

Fast gødning

- 17) Minimum 65 % af dybstrøelsen fra husdyrbruget skal køres direkte ud fra stald til mark og nedpløjes/nedmuldes eller opbevares i markstak efter gældende regler.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 18) Der skal etableres fast overdækning på den nye gyllebeholder i form af teltdug, og umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel skal teltet lukkes.
- 19) Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.
- 20) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.

Ny gyllebeholder

- 21) Der skal etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter endt påfyldning af gylle. Et alternativ til etablering af en støbt plads er, at pumpningen/sugningen af gylle fra beholderen altid sker med selvfylgende vogn eller lign., der har returløb til beholderen.

Såfremt der bakkes til beholderen, skal der etableres en anordning der sikrer beholderen mod påkørsel.

- 22) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

2.6 Gyllehåndtering

- 23) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.7 Transport

- 24) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt forgå af de på bilag 6 angivne veje.

2.8 Spildevand

- 25) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.9 Oplag af olie og medicin

- 26) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 27) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 28) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.10 Affald

- 29) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativer.

2.11 Skadedyr

- 30) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 31) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.12 Lugt

- 32) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.13 Støjklider

- 33) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 34) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.
- 35) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.14 Lys

- 36) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 37) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.15 Støv

- 38) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 39) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.16 Udbringningsarealer

- 40) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 7 til 11.
- 41) På husdyrbrugets udbringningsarealer må der i alt udbringes gylle og dybstrøelse med maksimalt 2651,97 kg P/år og 16832,54 kg N/år i alt svarende til 2,29 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor, og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 42) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK. nr. 294 af 31. marts 2009 med senere ændringer). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.
- 43) I husdyrbrugets efterafgrødegrundlag skal der etableres 9 % ekstra efterafgrøder (udover Plantedirektoratets til hver tid gældende krav om efterafgrøder).
- 44) Afgræsningsarealerne på 3,17 ha må ikke anvendes som udbringningsareal.
- 45) På udbringningsarealerne må der afsættes gødning fra græssende dyr svarende til 2,29 DE/ha.
- 46) Husdyrbrugets græsarealer/kløvergræsarealer i omdrift må kun pløjes i perioden 1. marts til 1. juni.
- 47) Plantedirektoratets gældende regler for landbrugsbedrifter, der må udbringe en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 DE/ha pr. planperiode, skal overholdes.
- 48) Der skal etableres en gødningsfri bræmme på 10 m langs vandløbet Bundsbæk Møllebæk på mark 9-0 (Bilag 6b).
- 49) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 50) Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

2.17 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 51) Kalvestalden skal ved næste revurdering leve op til BAT-krav.
- 52) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

2.18 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 53) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 54) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition, nitratudvaskning til overfladevand, nitratudvaskning til grundvand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt.

Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

2.19 Ophør

- 55) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes efter gældende regler. Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende skal anvendes til andet formål, og såfremt de ved syn og skøn vurderes misligholdt.

Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet). Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19. december 2006.
- Bekendtgørelse om lov om naturbeskyttelse, nr. 933 af 24. september 2009
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1415 af 12. december 2011.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 1321 af 21. december 2011.

3.2 Offentlighed

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra d. 16. juni 2012 til d. 28. juli 2012 (ved kontortidens ophør), hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort torsdag den 9. august 2012 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

En eventuel klage har opsættende virkning, med mindre at Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Miljøgodkendelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Land og Vand, Toften 6, 6880 Tarm. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 6. september 2012, ved kontortids ophør.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Nævnet vil efter modtagelsen af klagen fra Ringkøbing-Skjern Kommune sende dig en opkrævning på gebyret. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling, idet Natur- og Miljøklagenævnet ikke modtager check, eller kontanter. Klagenævnet påbegynder først behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2020.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Tanja Kaiser
Sagsbehandler
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Konsulent:

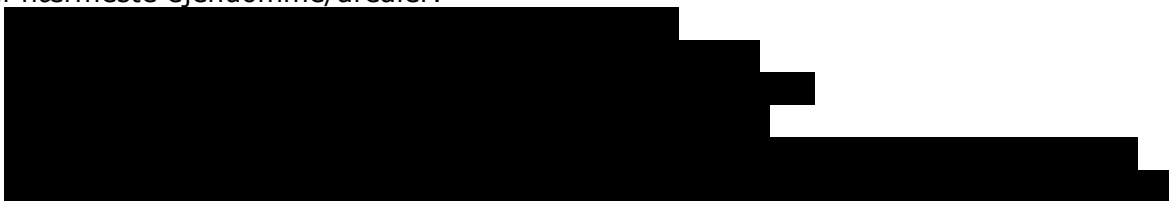
- Gråkjær Miljøcenter, konsulent Hanne Bang, e-mail: hab@graakjaer.dk

Ejer af aftalearealer:

- [REDACTED]

Ejere af nærmeste ejendomme/arealer:

-
-
-
-
-
-

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Gråkjær Miljøcenter, konsulent Hanne Bang, e-mail: hab@graakjaer.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: arkeologi@levendehistorie.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: ringkoebing-skjern@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbund.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk, lp@sportsfiskerforbundet.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, e-mail: nst@nst.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradaet.dk

Bilag 1. Miljøreddegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er ifølge ansøgningen anvendt beregningsgrundlaget 01-2010 A version nr. 4, genberegnet og downloaded den 10. april 2012.

1.1 Ikke teknisk resumé

Produktionens størrelse og fordeling af arealer

Husdyrproduktionen ændres fra 87,04 DE bestående af 45 køer, 45 opdræt fra 6-27 mdr, 15 kalve fra 0-6 mdr og 20 tyrekalve fra 40-75 kg til 274,57 DE bestående af 150 køer, 41 småkalve fra 0-6 mdr, 130 opdræt fra 6-25 mdr og 82 tyrekalve fra 40-50 kg. En stigning på i alt 187,53 DE.

Harmoniarealet er i alt på 73,14 ha. Herudover er der 3,17 ha der afgræsses, ca 0,35 ha der er udyrket og ca 1,4 ha der er byggefelt. Der udbringes 2,29 DE pr ha.

Bygningsanlæggets placering i omgivelserne

Der sker byggeri af en ny stald på ca 2.300 m² til malkende køer og køer i aflastning og en ny stald på ca 2.000 m² til kalve fra 4-6 mdr, opdræt fra 6-25 mdr og kælvningsafdeling. Mellem de to stalde etableres en mellemgang.

Da de nye stalde opføres i samme farver, som de eksisterende bygninger og i sammenhæng med de eksisterende bygninger er ejendommen fortsat sammenhængende og forventes at fremstå som en samlet, men væsentligt større, enhed.

Der etableres en overdækket gyllebeholder på 3.000 m³. Gyllebeholderen overdækkes med teltdug for reduktion af ammoniakfordampning og evt lugtgener.

Den eksisterende gyllebeholder på 1.000 m³ benyttes fortsat.

Desuden etableres der en plansilo på ca 2.800 m², med egen opsamlingsbeholder og udsprinkling af vand. Elementhøjden og læsehøjden vil maksimalt være 3 m.

I forbindelse med etableringen af det nye anlæg etableres der en ny adgangsvej til Gadegårdvej og den eksisterende interne vej udvides.

Området, husdyrbruget ligger i, er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning. Der er ca 170 m til nærmeste beboelse uden landbrugspligt og ca 330 m til nærmeste beboelse med landbrugspligt.

Nærmeste samlet bebyggelse ligger ca 600 m øst for ejendommen (Hanning) og nærmeste sommerhusområde (Dejbjerg) ligger ca 3,5 km sydvest for ejendommen.

Der er ingen beskyttelseslinjer eller fredninger i umiddelbar nærhed af staldanlægget.

Produktionens påvirkning af omgivelserne herunder emissioner, transport, osv.

Lugt

Da husdyrproduktionen bliver forøget vil det lugte mere fra ejendommen. Da genekriterierne overholdes, og da der ingen beboelser er indenfor 1,2 gange geneafstanden fra ejendommen, vurderes det at omkringboende ikke vil opleve væsentlige lugtgener.

Transporter til og fra ejendommen

Anslået medfører ændringen af produktionen på ejendommen at antallet af transporter stiger fra ca 446 til 823 årligt. En stigning på 377 transporter.

Da kun en mindre del af transporterne går gennem tættere bebygget område og en stor del af transporterne foregår ad mindre kommuneveje eller foregår internt på ejendommen, vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til gener for omkringboende.

Husdyrgødning – gylle og dybstrøelse

På ejendommen produceres der ca 3.337 t gylle og ca 206 t dybstrøelse. 44,59 DE i gylle afsættes til gylleaftaler ved Søren Søe, Landtingvej 4, 8900 Skjern og 59,3 DE i gylle afsættes til godkendt biogasanlæg.

Støv, støj og flue

Ændringen af produktionen på ejendommen forventes ikke at medføre gener i forhold til støv, støj og fluer.

Natur på og nær ejendommen og påvirkningen heraf herunder Natura 2000

Ejendommen ligger ca 1,7 km fra nærmeste naturområde, der er beskyttet efter § 7 i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Omkring ejendommen er der naturområder beskyttet efter §3 i "Naturbeskyttelsesloven". Det nærmeste naturområde er et vandløb der ligger ca 200 m vest for stalden, en sø og en eng der ligger ca 200 og 300 m fra stalden og en mose der ligger ca 500 m fra stalden.

Ca 11 km vest for ejendommen ligger et EF-habitatområde/Natura2000 område. Ejendommens udbringningsarealer ligger alle udenfor dette naturområde.

Kravet om reduktion af 25 % ammoniak i forhold til referencestaldsystemet er overholdt, med 83,08 kg N/år.

Markdriftens påvirkning af omgivelserne herunder udvaskning af N og P

Alle ejendommens ejede og forpagtede jorde er beliggende i nitratklasse II, hvilket har medført at der tilsås 9% efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder.

Da markerne ikke er detaildrænede er arealerne desuden beliggende udenfor fosforklasser. For beregning på "worst-case" i forhold til lavbundsarealerne (fosforklasse 2) er alle arealer indsat som drænede, hvilket betyder at 0,85 ha ha er beliggende i fosforklasse 2.

Kravet om fosfor er overholdt i forbindelse med ansøgningen med 1,3 kg P pr år.

Kravet om udvaskning af nitrat til overfladevand er overholdt i forbindelse med ansøgningen, da der max må udvaskes 47,6 kgN/ha DE_{max} og da der udvaskes 47,5 kgN/ha DE_{reel} i ansøgt drift.

Ingen arealer er beliggende i nitratfølsomt vandindvindingsområde.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at produktionens virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Husdyrbrugets ophør

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsoptøberingsanlæg. Evt. nedbrydning af bygninger, ensilagepladser og gyllebeholdere vil foregå i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

Bivirksomhed

Der er ikke biogas, halmfyr eller anden bivirksomhed på ejendommen.

PROJEKTETS OMFANG

Datoer

Så snart ansøgningen om udvidelse er godkendt vil den endelige projektering af byggeriet finde sted og byggeriet vil påbegyndes kort tid herefter.

Det forventes at ejendommen er på fuld produktion max 5 år efter godkendelsen er givet.

Tidsplan

- ❖ År 1 / 2012: Endelig projektering af byggeri. Udbud/licitering og påbegyndelse af byggeri.
- ❖ År 2 / 2013: Plansiloen etableres. Byggeri af den nye gyllebeholder gennemføres. Byggeriet af den nye stald til køer gennemføres. Koantallet forøges.
- ❖ År 3 / 2014: Byggeri af stalden til opdræt, småkalve og kælvningsafdeling påbegyndes. Koantallet forøges.
- ❖ År 4 / 2015: Byggeriet afsluttes. Koantallet forøges.
- ❖ År 5 / 2016: Produktionen er på fuld drift.

LOKALISERING

Området, husdyrbruget ligger i, er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning.

Husdyrbruget er placeret i landzone med ca 170 m til nærmeste beboelse uden landbrugspligt og ca 330 m til nærmeste beboelse med landbrugspligt.

Nærmeste samlet bebyggelse ligger ca 600 m øst for ejendommen (Hanning) og nærmeste sommerhusområde (Dejbjerg) ligger ca 3,5 km sydvest for ejendommen.

Der er ingen beskyttelseslinjer eller fredninger i umiddelbar nærhed af staldanlægget. Nærmeste fredede jord- og stendige ligger ca 300 m fra ejendommen og nærmeste fredede gravhøj ligger ca 600 m fra ejendommen.

Ejendommen og ejendommens arealer ligger i et fladt område med 0-6 graders terrænhældning.

Kort med afstande til nabo, samlet bebyggelse og sommerhusområde, kort med fredninger og beskyttelseslinjer og kort med terrænhældning er indsat i vedhæftede bilag.

LANDSKABET OG PLANFORHOLD

Bygningsmæssigt er der tale om et byggeri af en ny stald på ca 2.300 m² til malkende køer og køer i aflastning og en ny stald på ca 2.000 m² til kalve fra 4-6 mdr, opdræt fra 6-25 mdr og kælvningsafdeling. Mellem de to stalde etableres en mellemgang. Staldene forventes at have en maksimal højde på ca 12 m.

De nye stalde opføres med de nordlige gavle (gavlene mod Lemvej) i røde teglsten og røde stålplader samt gråt eternit på taget. De sydlige gavle opføres i røde stålplader. Siderne på stalden opføres med en sokkel i røde teglsten og gardiner.

De eksisterende stalde er opført i røde teglsten, røde stålplader og eternit.

Da de nye stalde opføres i samme materialer, som de eksisterende bygninger og i sammenhæng med de eksisterende bygninger er ejendommen fortsat sammenhængende og forventes at fremstå som en samlet, men væsentligt større, enhed.

Der etableres en overdækket gyllebeholder på 3.000 m³. Gyllebeholderen overdækkes med teltduk for reduktion af ammoniakfordampning og evt lugtgener, hvilket giver en samlet højde på maksimalt 12 m. Element højden er 2-3 m og teltoverdækningen er ca 8-9 m.

Desuden etableres der en plansilo på ca 2.800 m², med egen opsamlingsbeholder og udsprinkling af vand. Elementhøjden og læsehøjden vil maksimalt være 3 m.

I forbindelse med etableringen af det nye anlæg etableres der en ny adgangsvej til Gadegårdvej og den eksisterende interne vej udvides. En ny udkørsel til Gadegårdvej forventes ikke at genere øvrig trafik, da trafikken på vejen er begrænset og da der er gode oversigtsforhold. I alt bliver der ca 400 m intern transportvej.

Det udvidede produktionsanlæg er beliggende i det åbne land ca 600 m nordvest for Hanning, der er den nærmeste landsby i området. Landskabet er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning. Landskabet er lettere kuperet.

Der er ikke planlagt yderligere beplantninger ved den nye stald, gyllebeholderen eller plansiloen, da der allerede er et veletableret læhegn vest for ejendommen og etableret beplantninger ved de eksisterende bygninger og haven.

Det ønskes ikke at plante læhegn langs Lemvej, da det vurderes at den nye stald vil se pæn ud fra vejen og da et læhegn kan nedsætte oversigtsforholdene generelt for trafikken og særligt ved ind- og udkørsel til ejendommen.

Det vurderes, at det samlede staldanlæg vil passe godt ind i omgivelserne og at det landskabelige indtryk ikke ændres væsentligt.

Se tegninger af den nye stald og bedriftsoversigten i det medfølgende bilag.

FASTE AFSTANDSKRAV

	Afstand fra anlægget	Lovkrav (minimum)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	50 m
Vandløb/dræn/søer – vandløb vest for den nye plansilo	Ca 165 m	15 m
Offentlig vej - Lemvej målt fra den nye gyllebeholder og plansilo	15 m	15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom – målt fra den nye stald	Ca 35 m	15 m
Skel	> 30 m	30 m
Nabobeboelse, målt fra kostaldens lugtcentrum	> 50 m	50 m

STALDINDRETNING OG TEKNOLOGI

Bedriftens ansvarlige har fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket medfører en lavere koncentration af ammoniak og lugt fra husdyrproduktionen.

BAT og miljøteknologi for staldindretning

Til malkekvæg er der følgende teknologiblade:

- ❖ Svovlsyrebehandling af kvæggylle
- ❖ Skrabere
- ❖ Faste drænedegulve

For småkalve op til 6 mdr findes der hverken BAT-blade eller teknologi, men det anbefales at småkalve fra 0-6 mdr opstaldes på dybstrøelse. Der findes ligeledes ikke BAT-blade til køer i kælningsafdeling og aflastningsafdeling, men det anbefales at de opstaldes på dybstrøelse.

På ejendommen benyttes miljøteknologien "skrabere" på gangarealerne med spalter i de nye stalde. Herudover benyttes teknologien "linespil" i kanalerne i de nye stalde, hvilket betyder at stalden er et "4%" gulv og dermed har den lavest mulige ammoniakfordampning.

Stalden er indrettet således, at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen.

Pumpning og håndtering af gylle foregår i lukket rørsystem. Pumpning og håndtering af gylle i øvrigt vil normalt foregå indenfor normal arbejdstid.

BAT og miljøteknologi fravalgt

Svovlsyrebehandling (forsuringsanlæg) af kvæggylle er fravalgt, da det på ejendommen med en begrænset husdyrproduktion vurderes økonomisk uproportionalt at investere i anlæg til svovlsyrebehandling af gylle. Samtidig er der valgt linespil i kanalerne i de nye stalde, hvilket i praksis ikke er muligt at kombinere med et forsuringsanlæg.

Det er vigtigt at benytte linespil i kanalerne, så det er muligt at vælge sand, spagnum eller fiber til strøelse i sengebåse i den nye stald. Disse materialer vil delvist leje sig på bunden af kanalerne, hvilket kan fjernes med linespil i kanalerne og ikke ved rundskyl som forsuringsanlæg kombineres med.

Samtidig ønsker ansøger at have mulighed for i fremtiden, at leverer husdyrgødningen til biogasanlæg for derved at bidrage til miljøvenlig energiproduktion. Brugen af svovlsyre til forsuring af gylle nedsætter gasudbyttet i biogasanlægget og er dermed ikke ønskeligt.

Fast drænedegulve er fravalgt af hensyn til dyrevelfærd, da der de seneste år er blevet alvorlige problemer med digital dermatitis i danske kvægbesætninger. Årsagen hertil er ikke endelig fastlagt, men meget tyder på at problemerne stammer fra våde og glatte gulve, der ofte ses på faste gulve.

Herudover er de faste gulve fravalgt af hensyn til dyrenes færdsel på gangene til og fra malkning og fodring, da der er en højere risiko for at dyrene skrider eller falder på de glatte faste gulve og får kortvarige eller langvarige skader på ben og ryg/hofte.

Fastdrænedegulve har en ammoniakfordampning på 4%, hvilket det valgte gulv med spalter og linespil i kanalerne samt skraber på spalterne også har. Det betyder, at der ikke vil opnås en større ammoniakreduktion ved fast drænedegulve end ved det valgte staldsystem i den nye stald.

AMMONIAKTAB

På ejendommen benyttes følgende teknologier til minimering af ammoniakfordampningen fra ejendommen:

- ❖ Linespil i gyllekanalerne
- ❖ Skraber på spalterne
- ❖ Overdækning af gyllebeholderen

Der henvises til teknologibladene.

RENGØRING OG DESINFICERING

Efter hver malkning afvaskes malkeanlægget og arealerne omkring.

Ca 3-4 gange årligt vaskes malkeanlægget fuldstændigt.

Der er daglig oprydning i stalde og foderlade. Foderbordet fejes hver dag og gangene fejes efter behov et par gange pr uge.

En gang årligt vaskes staldafsniittene med dybstrøelse og bunden kalkes for desinficering og forebyggelse af fluegener.

FODRING

Foder opbevares i den eksisterende foderlade og i det eksisterende silohus samt i den nye plansilo.

Foderforbruget på ejendommen er i nudriften ca 400.000 FE og efter udvidelsen ca 1,3 mio FE.

Foderet er, ved hjælp af foderplaner, tilpasset de enkelte dyregrupperes aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til indholdet af råprotein og fosfor i foderet.

Proteinindholdet i foderet søges løbende reduceret. Dette medfører at mængden af overskudsprotein i urinen reduceres og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra staldanlægget og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning.

Der er ikke benyttet korrektioner af AAT og PBV (nedsat protein i foderet), da ansøger i stedet har valgt et staldsystem med en lav ammoniakfordampning og at overdække gyllebeholderen.

Herudover benyttes der ikke foderkorrektioner, da ydelsen på ejendommen forventes at stige i de kommende år.

Ved en høj ydelse er det nødvendigt at kørerne får foder af høj kvalitet og optimal næringsstofindhold, hvorfor krav til specifik indhold af f.eks. protein ikke er ønskeligt.

ENERGIFORBRUG

Energi anvendes primært til lys, malkeanlæg og skraberanlæg.

På ejendommen benyttes i nudriften ca 55.000 kWh. I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver ca 150.000 kWh.

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i stalden. Belysningen rengøres jævnligt, så lysstyrken er optimal.

Udendørslyset er kun tændt efter behov.

Lyset i staldene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere mellem 04-24. Herudover er der vågelys i staldene om natten, så dyrene kan orientere sig.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Stuehuset opvarmes ved varmegenindvinding fra køling af mælken.

VANDFORBRUG

På ejendommen benyttes i nudriften ca 2.500 m³ vand. I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver ca 6.500 m³ vand.

Vandet leveres fra Finderup Vandværk.

Vand anvendes primært til drikkevand samt rengøring af stalde og malkeanlæg.

Der er opsat flydere i vandkarrene, der sikrer at vandkarrene ikke flyder over.

Vandet fra mælkekølingen genbruges til drikkevand til køerne, hvorved vandforbruget minimeres.

Vandet fra rengøring af malkeanlægget genbruges til vask af malkestalden, hvorved vandforbruget minimeres.

Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Vandforbruget registreres, så der kan reageres på unormalt vandforbrug.

Der er ingen markvanding på ejendommen.

SPILDEVAND

Spildevand fra produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og malkeanlæg og fra drikkevandsspild. I alt anslået til 1.000 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Tagvand fra bygningerne føres i lukkede ledninger til vandløb vest for ejendommen.

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandspild og rengøring af malkeanlæg	1.000	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra medarbejder afdelingen i stalden	100	Septiktank
Sanitært spildevand fra stuehuset	150	Septiktank
Vand fra plansiloer	2.000	Opsamlingsbeholder. Herfra udsprinkling på nærliggende arealer
Regnvand fra møddingspladsen	105	Gyllebeholder
Tagvand fra eksisterende bygninger	1.600	Vandløb
Tagvand fra den nye stald	3.000	Vandløb

Afløbsplan findes i vedhæftede materiale.

AFFALD OG KEMI KALIER

Døde dyr (EAK-kode: 02 01 02) afhentes af DAKA. De døde dyr opbevares indtil afhentning i kadaverkapsler udviklet til formålet. Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til BEK nr. 439: *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*. Opbevaringspladsen kan ses på bilag.

Brændbart affald i form af papirsække, aftørningspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container, hvorfra det bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder (EAK-kode: 19.00) eller bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Jern og metal (EAK-kode: 23.00) afhændes til produkthandler og glas, plastik m.m. (EAK-kode: 51.00 / 52.00 / 52.06) bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Lysstofrør samles i kasser og bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Batterier bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Klinisk risikoaffald (EAK-kode: 18.00) i form af medicin glas og rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller sendes med dyrlægen retur.

Affald fra ejendommens husholdning er tilsluttet kommunal affaldsordning.

Motorolie (EAK-kode: 13 02 05 / 13 02 06) bortskaffes til mekaniker, der tager spildolie med retur ved olieskift eller det bortskaffes til kommunal genbrugsplads.

Motorolie er opbevaret i tromler på betongulv i værkstedet.

Kemikalier, til rengøring af malkeanlægget, opbevares efter gældende regler i tankrummet på betongulv uden afløb.

Pesticider opbevares i aflåst rum i garagebygningen. Se vedhæftede kort.

Dieselolie opbevares i 1.200 l tank der står i foderladen på betongulv. Se vedhæftede kort.

OPBEVARINGSLAGRE

Gylle

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 3.337 m³ gylle inkl. drikkevandsspild, rengøringsvand og vand fra møddingspladsen samt fratrasket regnvand pga. overdækningen af gyllebeholderen.

Der etableres en ny gyllebeholder på 3.000 m³, hvilket giver en samlet opbevaringskapacitet på ca. 14 mdr.

Den nye gyllebeholder overdækkes med teltdug, hvilket giver en samlet højde på maksimalt 12 m. Element højden er 2-3 m og teltoverdækningen er ca. 8-9 m.

Der er konstant flydelag på den eksisterende gyllebeholder uden teltoverdækning og efter omrøring/udbringning kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i tanken er etableret flydelag. Der føres logbog over flydelaget, så det sikres, at det lever op til kravene.

Der er ikke stationær gyllepumpe på gyllebeholderen, hvilket fjerner risikoen for punktfurening ved tab af gylle eller ved sabotage.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Dybstrøelse

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring, er den årlige produktion af dybstrøelse ca. 206 t. Møddingspladsen er ca. 150 m², hvilket svarer til ca. 225 m³ ved en stakkehøjde på ca. 1,5 m.

På ejendommen er der opbevaring til ca. 11 mdr af dybstrøelse, da min. 30% udbringes direkte fra staldene til arealerne.

Møddingen overdækkes med presenning for minimering af ammoniakfordampning.

I beregningerne er normen på 65% direkte udbragt dybstrøelse benyttet for både nudrift og ansøgt drift.

Møddingsvand og regnvand løber til gyllebeholderen.

Møddingspladsen har tæt støbt bund og er afgrænset til 3 sider med murer. Se bedriftsoversigt i vedhæftede bilag.

OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

Gyllebeholderne er stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderen hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

Den nye gyllebeholder er overdækket.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af handels- og husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Gyllen udbringes med slæbeslanger i afgrøderne eller nedfældes i sort jord forud for etablering af vårsæd og i græs.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer eller vandløb nær udbringningsarealerne.

Når der udbringes husdyrgødning og efterfølgende suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 pct. mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

GENER FRA UDBRINGNING

Der vil være lugtgener i forbindelse med udbringning af dybstrøelse og gylle på udbringningsarealerne.

Udbringningen af husdyrgødning vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages, så vidt det er muligt, indenfor normal arbejdstid.

Ved udbringning af husdyrgødning tages der hensyn til naboer.

Udbringning af gylle foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen.

Dybstrøelse vil blive indarbejdet i jorden maksimalt 6 timer efter udbringningen, for at minimere lugtgener og ammoniakfordampning.

Pumpning og håndtering af husdyrgødning i øvrigt foregår normalt indenfor normal arbejdstid.

LUGT

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde lugt. Da der i staldene er naturlig ventilation, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring stalden, hvorved lugten formindskes.

Herudover vil stalde og foderopbevaring blive rengjort hyppigt, så der ikke opstår uhygiejniske forhold og så lugtgenerne mindskes.

Gyllebeholderen overdækkes, hvilket nedsætter lugtgenerne fra ejendommen.

Da ejendommen er beliggende fri og overholder lugtgeneafstandene, med mere end 1,2 gange geneafstanden, er der som udgangspunkt ikke grundlag for at antage, at der er behov for særlige tiltag til begrænsning af lugt fra ejendomme.

STØJ

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med markarbejde og afhentning af dyr og mælk.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Støj fra ventilationsanlæg

Der er ikke støj fra naturlig ventilation.

Støj fra korntørningsanlæg og kornvalse

Der er ingen korntørningsanlæg på bedriften og dermed ingen støj herfra.

Der er en kornvalse på ejendommen, men da den er placeret inde i bygningerne og min 200 m fra nærmeste nabo vurderes det at kornvalsen ikke vil give støjgener for omkringboende.

Støj fra transporter

Støj fra transporter vil primært komme fra lastbiler og traktor med levering af foder og afhentning af mælk og husdyrgødning.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

Støj fra kompressor

Der kan være støj fra kompressorerne der er tilknyttet mælkekølingsanlægget og malkeanlægget samt kompressoren i værkstedet.

Det vurderes, at de ikke udgør en støjgene for naboer, da de står inde i bygningerne og da der er min 200 m til nærmeste nabo.

LYS

Lys i staldene

I staldene er lyset tændt efter behov. Tidsrummet kan variere mellem 04-24.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning i staldene om natten, men der vil være vågelys så dyrene kan orientere sig.

Udendørslys

Udendørslamper er styret af sensor og dermed tændt efter behov.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

I bilag findes oversigt over placering af udendørslys.

FLUER OG SKADEDYR

Tiltag for minimering af fluer og skadedyr

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres.

Fluebekæmpelse

Fluebekæmpelse i stalden sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Skadedyrsbekæmpelse

Rottebekæmpelse sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Der er på ejendommen kommunal bekæmpelse af rotter.

STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

Støv fra foderhåndtering

Der er mindre støvgener ved daglig håndtering af foder, men det vurderes ikke at have en negativ indvirkning på naboerne pga den lave støvmængde og afstanden til naboer.

Støvgener ved høst

Der vil være mindre støvgener ved høst og ilægning af foder i lager, men det vurderes ikke at have en negativ indvirkning på naboerne pga afstanden til naboerne og den forholdsvis korte periode arbejdet foregår i.

TRANSPORT

Til- og frakørselsforhold

Kørsel til og fra produktionen sker primært ad Lemvej og Gadegårdvej. Der er gode oversigtsforhold ved ud- og indkørsel til ejendommen.

Transporter

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med mælk, husdyrgødning og grovfoder. Transporterne med husdyrgødning og grovfoder er sæsonbetinget, mens afhentningen af mælk sker hver anden dag og afhentning af tyrekalve sker ca. hver 2. uge.

På dage med gyllekørsel og ensilering er der en rimelig stor trafik omkring ejendommen, med deraf følgende støjgener.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport.

Transporter med:	Nudrift ca	Udvidelse ca
Afhentning af tyrekalve	24	24
Afhentning af dyr til slagt	10	12
Afhentning af mælk	182	182
Ilægning af grovfoder i plansiloer og transport af halm	120	375
Levering af kraftfoder og mineraler	15	25
Døde dyr	10	12
Gylle	50	130
Dybstrøelse	10	25
Brændstof	4	6
Affald	6	12
Andet/diverse	15	20
I alt	446	823

MANAGEMENT

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcespild eller uhygiejniske forhold.

Der foretages daglige tjek og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Der er leverandørservice på malkeanlægget. Herudover er der løbende vedligehold af ejendommens maskiner.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Ca 11 gange pr år udføres der mælkekontrol, hvor hver enkelt ko kontrolleres for mælkeydelse og kvalitet.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge.

Der er ugentligt besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov.

Der er løbende kontrol med brunst, da hurtig og nøjagtig registrering af brunstige dyr reducere antallet af spildfoderdage.

Der udarbejdes foderplaner og foderkontrol på bedriften, så der løbende kan optimeres på foderforbruget og dermed forbruget af næringsstoffer.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.

Markdriften tilrettelægges, således den giver anledning til mindst mulig udvaskning af næringsstoffer og så overfladisk afstrømning undgås.

Der føres journal over udbringning af handelsgødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbringning.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbruget af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ved udkørsel af husdyrgødning tages der hensyn til naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup.

Der føres logbog over flydelaget på den eksisterende gyllebeholder.

Døde dyr afhentes hurtigst muligt.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Beredskabsplan

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer. Beredskabsplanen er vedlagt som bilag.

Redegørelse for uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

Uheld med gylle

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Døde dyr

Døde dyr placeres i kadaverkappe eller under presenning. Derved undgås uhygiejniske forhold og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret og i stuehuset.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Dieseltanken er hævet over jorden og placeret hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

I tilfælde af strømsvigt kan der tilsluttes en nødstrømsgenerator, så f.eks. malkningen kan gennemføres rutinemæssigt.

Der er naturlig ventilation, så der altid vil være frisk luft i staldene til dyr og medarbejdere i tilfælde af strømsvigt.

Minimering af skadevirkninger af evt uheld

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

Alternative løsninger

Alternative placeringer af staldene, gyllebeholderen og plansiloen har været diskuteret, men man mener at have valgt den bedste placering i forhold til logistik internt på ejendommen og i forhold til ejendommens udseende og omgivelserne samt mulighederne for yderligere udvikling af husdyrproduktionen.

De nye stalde kan placeres længere fra de eksisterende stalde, men dette er fravalgt, da man ønsker et sammenhængende staldanlæg og da der fremover skal være mulighed for at placere yderligere bygninger vest og nord for de nye stalde.

Det forventes at det ansøgte projekt er fremtidssikret og at det vil give gode arbejdsforhold for ejer og medarbejdere og at det vil give en god dyrevelfærd for husdyrbruget.

0-alternativ

0-alternativet beskriver forholdene hvis ikke udvidelsen finder sted.

0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt, idet der ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet.

Desuden vil der ved et 0-alternativ ikke blive udarbejdet en miljøgodkendelse for ejendommen. Der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i miljøgodkendelsen.

Det ønskede nye produktionsanlæg kan opfylde kravene "Lov om hold af kvæg", hvilket det nuværende staldsystem ikke kan.

EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

På ejendommen er der løbende egenkontrol af produktionen og der benyttes foderplaner.

Af driftsregnskabet fremgår råvareforbruget samt producerede liter mælk i staldanlægget.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således staldanlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket vilkår der er stillet til driften i den forbindelse.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.

Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes i henhold til APV.

Der er løbende sparring med faglige konsulenter, hvor driften af husdyrbruget gennemgås og diskuteres.

Gældende krav til dyrevelfærd er opfyldt og medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcespild eller punktfurening.

Der foretages daglige tjek og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle eller brand er beskrevet og medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Der er leverandør service på malkeanlægget. Herudover er der løbende vedligehold af og løbende service på traktor og maskiner.

Ca 11 gange om året udføres der mælkekontrol, hvor hver enkelt ko kontrolleres for mælkeydelse og kvalitet.

Der er ugentligt besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.

2.5.4.1 Ammoniaktab

I dette afsnit gøres der rede for ammoniakemissionen fra husdyrbruget, samt hvordan emissionen begrænses.

I den første tabel vises, på baggrund af ansøgningssystemets beregninger, om det lovpligtige krav om ammoniakreduktion er overholdt

I den anden tabel vises det beregnede tab af ammoniak fordelt på forskellige typer af kilder på husdyrbruget.

I de følgende tabeller vises der oplysninger om ammoniakemission og begrænsning af emissionen for de enkelte staldafsnit. Det er bl.a. vist, hvor meget forskellige tiltag bidrager til at begrænse ammoniakemissionen i forhold til emissionen fra referencesystemet.

Ansøger tekst:

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lagre opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-83,08 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	135,55
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	0,00
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	986,94
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	234,56
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	24,90

3.3 Nitrat (overfladevand)

Dette afsnit drejer sig om nitratudvaskning til overfladevand. Ansøgningssystemet har beregnet nedenstående fem parametre, som indgår i kommunens vurdering af udvaskning af nitrat til overfladevand.

Ansøger tekst:

DE reduktionsprocent: **65%**.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift:

DE_{max} : **1,495** DE/ha.

DE_{reel} : **2,29** DE/ha.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{reel} med virkemidler):

KgN/ha DE_{max} : **47,6** kgN/ha.

KgN/ha DE_{reel} : **47,5** kgN/ha.

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via FarmN.

Der er ikke nitratfølsomme områder.

3.4 Nitrat (grundvand)

Ansøger tekst:

Resultat af FarmN beregningerne på nitrat (Grundvand) findes på foregående side - 3.3. Nitrat (overfladevand)

3.5 Fosfor

Dette afsnit drejer sig om påvirkningen af overfladevand med fosfor. I ansøgningssystemet er udbringningsarealernes fordeling i fosforklasser opgjort, som det fremgår af nedenstående tabel, og der er foretaget beregninger, som indgår i kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøger tekst:

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	72,29 ha	0,0 kg P/ha/år	10,9 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,85 ha	0,0 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-0,8 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **10,8 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **36,3 kg P/ha/år.**

P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **25,5 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **10,8 kg P/ha/år.**

Kommentar fosfor

1.9 Opbevaringskapacitet

Undertegnede ejer indestår for rigtigheden af nedenstående oplysninger om den nuværende og ansøgte opbevaringskapacitet:

Ejer: [REDACTED]

Adresse: [REDACTED]

Kommune: Ringkøbing-Skjern Kommune

På baggrund af oplysninger fra ejer/forpagter om bedriften samt en faglig vurdering heraf og beregninger udført efter gældende normer og regler, attesterer undertegnede konsulent herved, at ejendommens opbevaringskapacitet efter udvidelsen er tilstrækkelig i henhold til gældende lov.

Beregning af produktion af gylle

	Ton pr. årsvild	Ton i alt
142 køer	21,32	3.027
120 kvier fra 6-25 mdr	6,48 * 0,97 korr.fakt	754
<i>Fratrukket afgræsning i 4 mdr pr år</i>		-251
10 kvier fra 6-25 mdr	6,48 * 0,97 korr.fakt	63
<i>Fratrukket afgræsning 6 mdr pr år</i>		-31
Vand fra møddingsplads og vaskeplads	10*15*0,7	105
<i>Regnvand fratrukket pga overdækning</i>	$3.000 \text{ m}^3 * 0,11 \text{ m}^3$	-330
I alt		<u>3.337</u>

Opbevaringskapacitet af gylle

	Beholder str.	% af opbevaring
Ny gyllebeholder	3.000 m ³	75%
Eksisterende gyllebeholder	1.000 m ³	25%
I alt	<u>4.000 m³</u>	<u>100%</u>

*Svarende til opbevaringskapacitet til min 14 måneders produktion.
Herudover er der opbevaringskapacitet i gyllekanaler og fortank.*

Beregning af produktion af dybstrøelse/møg

	Ton pr. årssdyr	Ton i alt
8 køer	15,37	123
41 kalve 0-6 mdr	1,86	76
Møg fra tyrekalve - anslået		10
<i>I alt produktion</i>	<i>206 t</i>	
Direkte udbringning fra stald til arealer eller til opbevaring i markstak min 20%		-41

I alt

168 t / 286 m³*

*1 ton dybstrøelse er ca 1,7 m³

Opbevaringskapacitet af dybstrøelse

	Beholder str.	% af opbevaring
Møddingsplads – stakkehøjde ca 1,5 m	150 m ² / 225 m ³	100 %
I alt	<u>150 m² / 225 m³</u>	<u>100 %</u>

Svarende til opbevaringskapacitet til min 9 måneders produktion.

Herudover er der opbevaringskapacitet i staldene.

Beregningen er udført af: Hanne Bang, Gråkjær Miljøcenter

Dato: April 2012

Underskrift/stempel: _____

GRÅKJÆR MILJØCENTER
 Lundvej 24
 DK-8700 Horsens
 Tel. +45 96 13 55 55

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug. Nedenstående belyser endvidere om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit anvendes forkortelsen Kategori 1, 2 og 3 natur i loven, hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 7. juli 2011 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Gadegårdvej 7, 6900 Skjern. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, en udvidelse i husdyrbrugets antal af malkekvæg med tilhørende opdræt, samt opførelse af to stalde på henholdsvis ca 2.300 m² til malkekøer og køer i aflastning og på ca 2.000 m² til kalve fra 4-6 mdr, opdræt fra 6-25 mdr og kælvningsafdeling.

Udnyttelse af godkendelsen

Fristen for udnyttelse af miljøgodkendelsen forlænges til 5 år, idet ansøger selv fremavler besætningen. Kommunen vurderer, at det er hensigtsmæssigt at fristen for udnyttelsen af miljøgodkendelsen er 5 år. Der er stillet vilkår om at følgende tidsplan skal overholdes.

- År 1 / 2012: Endelig projektering af byggeri. Udbud/licitering og påbegyndelse af byggeri.
- År 2 / 2013: Plansiloen etableres. Byggeri af den nye gyllebeholder gennemføres. Byggeriet af den nye stald til køer gennemføres. Koantallet forøges.
- År 3 / 2014: Byggeri af stalden til opdræt, småkalve og kælvningsafdeling påbegyndes. Koantallet forøges.
- År 4 / 2015: Byggeriet afsluttes. Koantallet forøges.
- År 5 / 2016: Produktionen er på fuld drift

Aftalearealer

44,59 DE i gylle afsættes til gylleaftaler ved Søren Søe, Landtingvej 4, 6900 Skjern, hvor der udarbejdes en §16-godkendelse af arealerne. 59,9 DE i gylle afsættes til godkendt biogasanlæg.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

På baggrund af at de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor placeringsmæssigt ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2009 til 2021 et særligt værdifuldt kulturmiljø i form af en bavnehøj, men da det kun er kanten af et udbringningsareal der rører ved kanten af fredningszonen på 100 meter, og da der ikke bygges inden for zonen, vurderer kommunen at husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumloven § 29a (se bilag 11). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Da der findes gravhøje på eller ved husdyrbrugets udbringningsarealer (se bilag 11) gøres der hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4. Placering i landskabet,

Landskabet omkring ejendommen er i kommuneplanen udpeget som bevaringsværdig landskab.

I et bevaringsværdig landskab tillægges landskabelige værdier, der primært er de visuelle værdier, særlig stor vægt og målsætningen er, at disse værdier skal beskyttes samt bevares. Landskabets karakter skal derfor vurderes med udgangspunkt i landskabets særkende.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig og sammenhængende enhed både i forhold til de eksisterende bygninger og med en klar afgrænsning til det omgivende landskab. Desuden vurderer kommunen, at ansøgte beliggenhed og udformning vil være den mest hensigtsmæssige. Det vurderes at de landskabelige interesser tilgodeses. Et farve- og materialevalg der ligner det eksisterende anlæg, i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer betyder, at det samlede byggeri fremstår forholdsvis harmonisk og giver begrænsede visuelle påvirkning af omgivelserne. Kommunen vurderer, at placeringen og etableringen af den nye stald og gyllebeholder i videst mulige omfang tager hensyn til landskabet og ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Der stilles ikke vilkår om beplantning ved den nye stald, gyllebeholderen eller plansiloen, da der allerede er et vejetableret læhegn vest for ejendommen og etableret beplantninger ved de eksisterende bygninger og haven.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således hverken skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder maksimalt må være 274,57 DE, men almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede

vægtintervaller. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, dvs., eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer. BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt. Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 1.601 kg NH₃. Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 1.382 kg NH₃, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for ammoniak jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår er således overholdt med 219 kg NH₃ (Se bilag 12).

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning i forhold til håndtering af husdyrgødning kan betragtes som værende BAT i med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Staldindretning

For småkalve op til 6 mdr findes der hverken BAT-blade eller teknologi, men det anbefales at småkalve fra 0-6 mdr opstaldes på dybstrøelse. Der findes ligeledes ikke BAT-blade til køer i kælvningsafdeling og aflastningsafdeling, men det anbefales at de opstaldes på dybstrøelse.

På ejendommen benyttes miljøteknologien "skrabere" på gangarealerne med spalter i de nye stalde. Herudover benyttes teknologien "linespil" i kanalerne i de nye stalde, hvilket betyder at stalden er et "4%" gulv og dermed har den lavest mulige ammoniakfordampning. Stalden er indrettet således, at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen. Pumpning og håndtering af gylle foregår i lukket rørsystem. Pumpning og håndtering af gylle i øvrigt vil normalt foregå indenfor normal arbejdstid.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene i forbindelse med staldindretning for denne type bedrift til at leve op til BAT krav..

Management

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof. Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcespild eller uhygiejniske forhold. Der foretages daglige tjek og løbende vedligeholdelse af anlægget. Der er leverandørservice på malkeanlægget. Herudover er der løbende vedligehold af ejendommens maskiner.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Ca 11 gange pr år udføres der mælkekontrol, hvor hver enkelt ko kontrolleres for mælkeydelse og kvalitet. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge. Der er ugentligt besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Der er løbende kontrol med brunst, da hurtig og nøjagtig registrering af brunstige dyr reducere antallet af spildfoderdage. Der udarbejdes foderplaner og foderkontrol på bedriften, så der løbende kan optimeres på foderforbruget og dermed forbruget af næringsstoffer. Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer. Markdriften tilrettelægges, således den giver anledning til mindst mulig udvaskning af næringsstoffer og så overfladisk afstrømning undgås. Der føres journal over udbringning af handelsgødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbringning. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbruget af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Ved udkørsel af husdyrgødning tages der hensyn til naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup. Der føres logbog over flydelaget på den eksisterende gyllebeholder. Døde dyr afhentes hurtigst muligt. Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene i forbindelse med management er tilstrækkelige for en ejendom af denne type og størrelse til at leve op til BAT krav. Der stilles vilkår til dokumentation af produktion og markdrift.

Foder

Foder opbevares i den eksisterende foderlade og i det eksisterende silohus samt i den nye plansilo. Foderet er, ved hjælp af foderplaner, tilpasset de enkelte dyregrupperes aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen. Proteinindholdet i foderet søges løbende reduceret. Dette medfører at mængden af overskudsprotein i urinen reduceres og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra staldanlægget og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning. Der er ikke benyttet korrektioner af AAT og PBV (nedsat protein i foderet), da ansøger i stedet har valgt et staldsystem med en lav ammoniakfordampning og at overdække gyllebeholderen. Ved en høj ydelse er det nødvendigt at køerne får foder af høj kvalitet og optimal næringsstofindhold, hvorfor krav til specifik indhold af f.eks. protein ikke er ønskeligt.

Optimering af fodertildeling efter behov og ved hjælp af foderplaner er et godt tiltag ifm. Besparelse af foder og energi.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene omkring foder er tilstrækkelige.

Forbrug af energi og vand

Energi anvendes primært til lys, malkeanlæg og skraberanlæg.

På ejendommen benyttes i nudriften ca 55.000 kWh. I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver ca 150.000 kWh. Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette. Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i stalden. Belysningen rengøres jævnlige, så lysstyrken er optimal. Udendørslyset er kun tændt efter behov. Lyset i staldene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 8 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere mellem 04-24. Herudover er der vågelys i staldene om natten, så dyrene kan orientere sig. Logistikken i forbindelse med afhentning af foder er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimere energiforbruget. Stuehuset opvarmes ved varmegenindvinding fra køling af mælken.

På ejendommen benyttes i nudriften ca 2.500 m³ vand. I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver ca 6.500 m³ vand. Vandet leveres fra Finderup Vandværk. Vand anvendes primært til drikkevand samt rengøring af stalde og malkeanlæg. Der er opsat flydere i vandkarrene, der sikrer at vandkarrene ikke flyder over. Vandet fra mælkekølingen genbruges til drikkevand til køerne, hvorved vandforbruget minimeres. Vandet fra rengøring af malkeanlægget genbruges til vask af malkestalden, hvorved vandforbruget minimeres. Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Vandforbruget registreres, så der kan reageres på unormalt vandforbrug. Der er ingen markvanding på ejendommen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene i forbindelse med besparelse af energi og vand er tilstrækkelige for denne type bedrift til at leve op til BAT krav.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ejendommens gyllebeholdere vil være tilmeldt 10-årig beholderkontrol og tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse. Der etableres teltoverdækning på den nye gyllebeholder. Der er tilstrækkeligt opbevaringskapacitet.

Gyllebeholderne er stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderen hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

Den nye gyllebeholder er overdækket.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene i forbindelse med opbevaring af gødning er tilstrækkelige til at leve op til BAT krav.

Udbringning af husdyrgødning

Husdyrgødning produceret på ejendommen afsættes på egne, forpagtede arealer og aftalearealer.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af handels- og husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Gyllen udbringes med slæbeslanger i afgrøderne eller nedfældes i sort jord forud for etablering af vårsæd og i græs.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Når der udbringes husdyrgødning og efterfølgende suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 pct. mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning.

Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning. Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte. Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

Alternativer og fravalg BAT

Svovlsyrebehandling (forsuringsanlæg) af kvæggylle er fravalgt, da det på ejendommen med en begrænset husdyrproduktion vurderes økonomisk uproportionalt at investere i anlæg til svovlsyrebehandling af gylle. Samtidig er der valgt linespil i kanalerne i de nye stalde, hvilket i praksis ikke er muligt at kombinere med et forsuringsanlæg.

Det er vigtigt at benytte linespil i kanalerne, så det er muligt at vælge sand, spagnum eller fiber til strøelse i sengebåsene i den nye stald. Disse materialer vil delvist lejre sig på bunden af kanalerne, hvilket kan fjernes med linespil i kanalerne og ikke ved rundskyl som forsuringsanlæg kombineres med.

Samtidig ønsker ansøger at have mulighed for at leverer husdyrgødningen til biogasanlæg for derved at bidrage til miljøvenlig energiproduktion. Brugen af svovlsyre til forsurening af gylle nedsætter gasudbyttet i biogasanlægget og er dermed ikke ønskeligt.

Fast drænedegulve er fravalgt af hensyn til dyrevelfærd, da der de seneste år er blevet alvorlige problemer med digital dermatitis i danske kvægbesætninger. Årsagen hertil er ikke endelig fastlagt, men meget tyder på at problemerne stammer fra våde og glatte gulve, der ofte ses på faste gulve.

Herudover er de faste gulve fravalgt af hensyn til dyrenes færdsel på gangene til og fra malkning og fodring, da der er en højere risiko for at dyrene skrider eller falder på de glatte faste gulve og får kortvarige eller langvarige skader på ben og ryg/hofter.

Fastdrænedegulve har en ammoniakfordampning på 4%, hvilket det valgte gulv med spalter og linespil i kanalerne samt skraber på spalterne også har. Det betyder, at der ikke vil opnås en større ammoniakreduktion ved fast drænedegulve end ved det valgte staldsystem i den nye stald.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.2 Håndtering af regnvand og spildevand

Al spildevand på nær sanitært spildevand tilledes gyllebeholder.

Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og spildevand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.3 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof

Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger som følge af husdyrbrugets anvendelse af kemikalier, fyringsolie og brændstof.

2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget sker under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	232,25 m
Samlet bebyggelse:	149,68 m
Enkelt bolig:	73,44 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum ca. 574 m til samlet bebyggelse og ca. 170 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste sommerhusområde (Dejbjerg) er ca. 3,5 km.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden".

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Det er ud fra de lovpligtige afstandskrav vurderet, at husdyrbruget i fremtiden drives sådan, at hensynet til naboer tilgodeses mht. eventuelle lugtgener.

2.4.2 Støj

Støjklender fra husdyrbruget udgøres primært af støj fra transporter og kompressorer.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

I staldene er lyset tændt efter behov. Tidsrummet kan variere mellem 04-24.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning i staldene om natten, men der vil være vågelys så dyrene kan orientere sig. Udendørslamper er styret af sensorer og dermed tændt efter behov. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet der er tale om en mindre belysning fra staldanlæg. Desuden er der ingen nabobeboelse i nærheden af staldanlægget.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Støv kan opstå i forbindelse med maskinkørsel og ved foderhåndtering.

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om at især antallet af transporter af halm og ilægning af grovfoder i plansiloer, leverancer af kraftfoder og mineraler samt gyllekørsel og transport af dybstrøelse vil stige.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven § 14, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition samt lugtgeneafstande.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Ansøger har oplyst, at alternative placeringer af staldene, gyllebeholderen og plansiloen har været diskuteret, men at ansøger har valgt den bedste placering i forhold til logistik internt på ejendommen og i forhold til ejendommens udseende og omgivelserne samt mulighederne for yderligere udvikling af husdyrproduktionen. De nye stalde kan placeres længere fra de eksisterende stalde, men dette er fravalgt, da man ønsker et sammenhængende staldanlæg og da der fremover skal være mulighed for at placere yderligere bygninger vest og nord for de nye stalde. Det forventes, at det ansøgte projekt er fremtidssikret og at det vil give gode arbejdsforhold for ejer og medarbejdere og at det vil give en god dyrevelfærd for husdyrbruget.

Kommunen vurderer, at i forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området giver den valgte placering det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning som følge af ansøgte projekt ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau) vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på mejerierne, men også i virksomheder såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Det kan som følge af 0-alternativ forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand. Der er endvidere stillet vilkår om, Kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder, og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og planterarter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget deres yngle- eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Ringkøbing Fjord

Husdyrbruget og de tilhørende udbringningsarealer ligger ca. 10 km fra Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. Men hele husdyrbruget og de tilhørende udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord. Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Området er karakteriseret af den store lavvandede brakvandsfjord og de tilhørende strandengsarealer, hvoraf nogle er græssede af kreaturer og andre ligger som urørt rørskov. På vestsiden af fjorden ligger rækken af klitter som afgrænser fjorden fra Vesterhavet. Her findes en flot mosaik af grøn og grå klit blandet med klithede og fugtige klitlavninger. Fjorden har forbindelse til Vesterhavet gennem slusen ved Hvide Sande. I den østlige del af Ringkøbing Fjord ligger den ofte oversvømmede ø, Klægbanken, der er bevokset med tagrør, samt strandsump- og strandengplanter. På fjordens østside har Skjern Å sit udløb.

Der er knyttet en række plante og dyrearter til fjorden. Her kan nævnes bl.a. at både flod- og havlampret, maj- og stavsild samt laksen benytter fjorden i forbindelse med deres vandring til potentielle ynglelokaliteter i vandløbene. Odderen er ligeledes at finde flere steder i tilknytning til fjorden og planten vandranke findes i to kanaler, som løber ud i den sydlige ende af fjorden.

Fjorden udgør også et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for en lang række fugle. Rørdrum og skestork yngler i rørskovsområderne og ternerne yngler på strandene og de lave øer i fjorden. Svaner, gæs og ænder bruger fjorden som rasteområde i

træksæsonen. Det samme gør en række af rovfuglene, dog med undtagelse af rørhøg som yngler i områderne langs fjorden. Tipperhalvøen er landets vigtigste yngle- og rasteområde for en række truede engfugle. Således yngler en stor del af den danske bestand af alm. ryle og brushane på Tipperhalvøen.

Udpegningen som EF-habitatområde er sket på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130) Lagune (1150) * Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) Grå/grøn klit (2130) * Klithede (2140) * Havtomklit (2160) Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190) Krandsådalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Tør hede (4030) Tørvelavning 7150) Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095) Flodlampret (1099) Majsild (1102) Stavsild (1103)	Laks (1106) Odder (1355) Vandranke (1831)

Udpegningen som EF-fuglebeskyttelsesområde er sket på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43 (Y: ynglefugle, T: trækfugle)		
Fugle:	Rørdrum (A021) Y Skestork (A034) Y Knopsvane (A036) T Pibesvane (A037) T Sangsvane (A038) T Kortnæbet gås (A040) T Grågås (A043) T Bramgås (A045) T Mørkbuget knortegås (A046) T Gravand (A048) T Pibeand (A050) T Krikand (A052) T Spidsand (A054) T Skeand (A056) T Hvinand (A067) T	Stor skallesluger (A070) T Havørn (A075) T Rørhøg (A081) Y Blå kærhøg (A082) T Vandrefalk (A103) T Plettet rørvagtel (A119) Y Blishøne (A125) T Klyde (A132) T/Y Almindelig ryle (A149) T/Y Brushane (A151) Y Lille kobbersneppe (A157) T Splitterne (A191) Y Fjordterne (A193) Y Havterne (AA194) Y Mosehornugle (A222) Y

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen" er arealreduktion eller fragmentering for rigkær og tørvelavning en trussel. Den luftbårne kvælstofdeposition overskrider den laveste ende af tålegrænsen for klitnaturtyperne tør hede og tørvelavning. Udtørring som følge af dræning og grøftning udgør især en trussel mod strandengene og de ferske enge. Næringsstofbelastning af kystlagunen Ringkøbing Fjord udgør en alvorlig trussel, og der er stadig en for stor tilførsel af næringssalte fra oplandet. På en række lysåbne naturtyper er opvækst, eller tilgroning med uønsket træer, buske og/eller invasive arter en trussel. Manglende pleje/afgræsning af arealer med strandeng, eller fersk eng er et problem for en række af de ynglende fugle, samt af de rastende og fouragerende trækfugle. Slusepraksis i Hvide Sande har en stor indflydelse på saliniteten af fjordvandet og vandstanden i fjorden. Udover lagune naturtypen er specielt strandengene afhængige af saltvandspåvirkning og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller også specifikke krav til salinitet og vandstandsforhold. Fysisk påvirkning som følge af nuværende og tidligere regulering og vedligeholdelse betyder, at flere af de nedre dele af de mindre vandløb i området generelt er præget af fysiske dårlige forhold. Forstyrrelse i form af menneskelig aktivitet kan udgøre en trussel mod fuglene. Rovdyr i form af bl.a. ræv og mink er en trussel mod flere af de ynglende fuglearter.

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype eller art
-----------	---------------------

Gunstig, eller vurderet gunstig	Odder, rørdrum, skestork, rørhøg, havørn, blå kærhøg, vandrefalk, krik-and, grågåse, bramgåse, lille kobbersnepe og laks
Ugunstig, eller vurderet ugunstig	Lagune (Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen), strandeng, arealer med klitnaturtyper, vandløb, tør hede, tørvelavning, rigkær, vandranke (Falen Å), plettet rørvagtel, almindelig ryle, klyde, brushane, splitterne, havterne, fjordterne, knopsvane, sangsvane, pibesvane, kortnæbbet gås, mørk- buget knortegås, gravand, pibeand, spidsand, skeand, hvinand og blishøne
Ukendt	Flodmundinger, kransnålalge-sø, næringsrig sø, brunvandet sø, damflagermus, havlampret, flodlampret, stavsgild, majsild, stor skallesluger og mosehornugle

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltvind øges til skade for plante- og dyrelivet. Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandløb

En del af husdyrbrugets arealer ligger tæt ved og i oplandet til Bundsbæk Møllebæk, som er B1 målsat i Kommuneplanen. B₁-målsatte vandløb er vandløb med gyde-og/eller yngelopvækstområde for laksefisk. De fysiske forhold tilfredsstiller de store krav som laks og ørreder stiller til vandløbskvaliteten. Ifølge Kommuneplan 2009 til 2021 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de fastsatte målsætninger i Kommuneplanen. Ifølge Kommuneplan 2009 til 2021 er vandløb opfylder vandløbet sin målsætning.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til bekendtgørelse nr. 1043 af 20. oktober 2008 af lov om vandløb § 69 stk. 1, gælder følgende for flere af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb (mark 7-0, 8-0, 9-0):

- *Dyrkning, jordbehandling, plantering, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 m.*

Det betyder, at der er krav om 2 m dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmmer ved vandløb" på bilag 11. Det er ansøgers pligt at oplyse eventuel gyllemodtager om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 73,41 ha, der er fordelt som angivet i nedenstående tabel:

Antal hektar	Jordbund	Drænet	Opland
73,41	JB4, Fin lerblandet jord	Ja	Ringkøbing Fjord

2.7.4 Sædskifte

På alle markerne er der valgt et K12 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for disse arealer.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af

referencesædskiftet. Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV. For dyrearterne er der bl.a. forbud i mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandre. For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde eller opholdssted i habitater tilknyttet eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Paddernes livscyklus forudsætter adgang til ynglesteder, sommerlevesteder og overvintringssteder. Disse forskellige levesteder ligger for nogle arter tæt sammen, mens andre arter gennemfører længere sæsonvandring imellem levestederne. De mest udbredte bilag IV-arter forekommer typisk i moser, enge, klitter, heder/hedemoser, små græsningsfolde, haver, dyrkede marker, eller græsbevoksede steder i skove. Spidssnudet frø er udbredt i hele landet, hvis der er vandhuller i, eller nær et projektområde, kan man som udgangspunkt altid forvente forekomst af spidssnudet frø, indtil det modsatte er sandsynliggjort. Kommunen skal derfor vurdere, om planer, eller projekter kan påvirke forekomst af spidssnudet frø, hvor anlægsprojekter, eller lignende berører arealer nær alle former for ferske vådområder.

Vandhullet på mark 8-0 ligger midt på et intensiv dyrket landbrugsareal. Der ligger ikke andre vandhuller på udbringningsarealerne. Da vandhullet ikke ligger i nær tilknytning til andre vandhuller og i sammenhæng med ekstensive landbrugsarealer eller naturarealer vurderer kommunen ikke, at vandhullet på mark 8-0 er af så god kvalitet, at vandhullet er egnet som yngle- og levested for Bilag-IV.

På grundlag af den nuværende viden vurderes det, at husdyrbruget og driften af dette ikke vil medføre negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

2.7.6 Nitrat til overfladevand

Kvælstofafstrømningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er der sket et tydeligt fald i kvælstoftilførslen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Udbringningsarealerne ligger i nitratklasse II, se bilag 9. I nitratklasse II er der som udgangspunkt krav om, at der kun må udbringes svarende til 65 % af, hvad harmonireglerne tillader.

Størrelsen af det samlede ejede og forpagtede udbringningsareal, der er berørt, medfører, at husdyrbruget som udgangspunkt skal reducere husdyrtrykket svarende til 65 % af fuldt husdyrtryk på de ejede og forpagtede arealer. Det reducerede husdyrtryk svarer til 1,495 DE/ha (DE_{max}) og en udvaskning til overfladevandet (DE_{max}) på 47,6 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 2,29 DE/ha (DE_{reel}). Der stilles vilkår om, at der i husdyrbrugets efterafgrødegrundlag skal der etableres 9 % ekstra efterafgrøder (udover Plantedirektoratets til hver tid gældende krav om efterafgrøder. Dermed vil den reelle udvaskning til overfladevandet (DE_{reel}) reduceres til 47,5 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand i husdyrloven er midlertidigt og er fastlagt på grundlag af fremskrivninger, der viser, at husdyrproduktionen er konstant, men samles på færre og større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauerne er endvidere ifølge Miljøstyrelsen fastlagt ud fra vandområdernes sårbarhed, samt ud fra risikoen for udvaskning af nitrat fra rodzonen til vandområdet (reduktionspotentiallet). Beskyttelsen sikrer, at i områder med et ringe eller meget ringe N-reduktionspotential sker der en skærpet regulering, der samlet set vil nedbringe udvaskningen til de sårbare vandområder.

Husdyrlovens fastlagte beskyttelsesniveauer udgør en grænse for, hvornår der som udgangspunkt vil ske en væsentlig virkning på miljøet, både fra ansøgte projekt i sig selv samt fra ansøgte projekt i sammenhæng med andre planer og projekter. Ifølge Miljøstyrelsen har husdyrloven med andre ord indarbejdet både væsentligheds-kriterier og kumulationskriterier, så det sikres, at det kun undtagelsesvis er nødvendigt at skærpe kravene ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer for nitrat til overfladevandet.

Særskilt vurdering af nitratbeskyttelsen for overfladevand/nærmere konsekvensvurdering

Husdyrbruget har 73,14 ha udbringningsareal beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ca. 2/3 del af oplandet til Ringkøbing Fjord er landbrugsareal, hvilket svarer til ca. 230.073 ha landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Udbringningsarealet udgør ca. 0,03 % af det samlede landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af kvælstof fra landbruget til Ringkøbing Fjord er ifølge basisanalysen "Ringkøbing Fjord" anslået til 2752 tons/år.

Ifølge ansøgningen vil der være en total (handelsgødnings- og husdyrgødningsbetinget udvaskning) udvaskning til overfladevandet (DEreel) på 47,5 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at reduktionspotentialiet i området ligger i intervallet 51-75%. Det giver en nitratudvaskning på maksimalt 23,2 kg N/ha/år, svarende til en samlet udvaskning på ca. 1701,6 kg kvælstof/år fra arealerne.

Nitratudvaskningen fra den udbragte gødning svarer derved til 0,6 promille af den samlede landbrugsrelaterede nitratudvaskning til Ringkøbing Fjord.

Miljøstyrelsen har udarbejdet et notat (dateret d. 24. juni 2010). Det fremgår af notatet, at udbragt husdyrgødning der bidrager med mindre end 1 % af den samlede kvælstofbelastning fra oplandet til et lukket bassin, ikke vurderes at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000-området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret. Det er også en forudsætning at der ikke er andre kilder til nitratudvaskningen end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra oplandet siden 2007.

Nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 10. februar 2012) viser imidlertid, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord, og dermed indenfor kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2011 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 1,83 % fra 235946,4 DE i 2007 til 240266,3 DE i 2011.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder, som kan bidrage yderligere til en stigning i nitratudvaskningen.

- For alle dambrugene i oplandet til Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne viser, at der siden 2007 er sket et fald på gennemsnitlig 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord. Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser der gives, og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunne lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg. Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til såbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til Ringkøbing Fjord har været faldende inden for den sidste årrække og vil blive ved med at falde de kommende år.

I henhold til miljøstyrelsen kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen reduceres til hvad der svarer til et planteavlbrug. Dette kan gøres ved at reducere gødningsnormen, nedsætte antal DE udbragt pr ha, flere efterafgrøder eller ændre på sædskiftet.

En anden mulighed er, at husdyrgødningen afsættes til et godkendt biogasanlæg og ikke modtages igen efter bioforgasning.

Kommunen har i den konkrete sag fået lavet en fiktiv beregning i Husdyrgodkendelse.dk på husdyrbrugets arealer, hvor der bliver anvendt et planteavlssædskifte (S3) som svarer til referencesædskiftet uden virkemidler og hvor alt husdyrgødning er fraført (der er dog stadig hvad der svarer til 1,0 kg N og 0,1 DE i gødningsregnskabet, hvilket er nødvendig for at Husdyrgodkendelse.dk kan regne på udvaskningen). Resultatet af beregningen er en udvaskning på 60 kgN/ha, hvilket svarer til udvaskningen fra et planteavlbrug på de konkrete arealer.

kvælstofudvaskning i det konkrete projekt er 47,5 kgN/ha, hvilket ikke overstiger en kvælstofudvaskning, der svarer til et planteavlsbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på ovenstående grundlag, at et kvælstofbidrag i størrelsesorden 0,6 promille til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer desuden, at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven i forhold til kvælstof. De stillede vilkår vurderes dog tilstrækkelige til at sikre, at husdyrbruget i sig selv samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde Ringkøbing Fjord.

2.7.7 Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerosion, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger.

Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkøbing Amt viser dog en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skråner eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skråner 6 grader, eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Mark 9-0 skråner mere end 6 grader mod vandløbet Bundsbæk Møllebæk. Der er derfor stillet vilkår om, at der skal etableres en 10 m gødningsfri bræmme langs vandløbet på mark 9-0. I henhold til Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (BEK nr. 717 af 02/07/2009) må der endvidere ikke udbringes flydende husdyrgødning på stejle skråninger med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbs, søens eller fjordens øverste kant.

De øvrige af husdyrbrugets udbringningsarealer, skråner ikke 6 grader, eller derover mod vandområder. På baggrund af vilkår om bræmme på mark 9-0 fri for flydende husdyrgødning samt topografien af de øvrige udbringningsarealer er det vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til vilkår i miljøgodkendelsen og gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

2.7.8 Fosforbelastning til vandområde

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der

er overbelastet med fosfor jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 8 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. De ejede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB4) jorde.

0.85 ha af udbringningsarealerne er lavbundsarealer. På lavbundsarealer stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jern-fosforforholdet (FeBD:PBD- molforholdet) er over 20. Jordbundsanalyserne vedrørende Fe/P-forholdet skal udtages af en uvildig instans. (Fosforklasse 2).

Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau, og eventuelle vilkår vedrørende fosforoverskud skal (jf. Vejledning fra Skov og Naturstyrelsen, 2006, Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug) knyttet sig til bedriftsniveau.

Ifølge ansøgningen tilføres der via husdyrgødningen 36,3 kg P/ha/år til arealerne, og der fraføres via afgrøderne 25,5 kg P/ha/år fra arealerne. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 36,3 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet overskuddet på bedriftsniveau er 1,3 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud. Dette niveau overholder ansøgte projekt ifølge ansøgningen ved at der udbringes 2,29 DE pr ha.

Særskilt vurdering af fosforbeskyttelsen/nærmere konsekvensvurdering

Som udgangspunkt ophobes tilført fosfor til landbrugsjorden. Selvom der tilføres mere fosfor til et areal, end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til recipienten. En fortsat nettotilførsel øger dog risikoen for et øget fosfortab til vandmiljøet, da jordensevne til at tilbageholde fosfor falder som følge af akkumuleringen med fosfor. Risikoen for tab af fosfor til vandmiljøet er således bestemt af fosforpuljen i jorden.

Da det ikke kan kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, baseres den nærmere konsekvensvurdering på en worst case situation.

Husdyrbruget har 73,14 ha udbringningsareal beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ca. 2/3 del af oplandet til Ringkøbing Fjord er landbrugsareal, hvilket svarer til ca. 230.073 ha landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af fosfor fra landbruget til Ringkøbing Fjord er ifølge Naturstyrelsen anslået til 93 tons P/år.

Nedenstående tabel viser worst case fosfor påvirkningen af Ringkøbing fjord

	Ansøgt drift
Areal	73,14 ha
Fosforoverskud pr. ha	10,8 kg P/ha
% forøgelse i godkendelsesperioden	$10,8 \text{ kg P/ha} \times 8^* = 86,4 \text{ kg P/ha}$ $(86,4/2000^{**}) \times 100 = 4,32 \%$
Worst case udvaskning	1 kg P Pr. ha
Worst case påvirkning fra Husdyrbruget, Gadegårdvej 7	$73,14 \text{ ha} \times 1 \text{ kg P/ha} = 73,14 \text{ kg P}$ $73,14 \text{ kg P} \times (4,32/100) = 3,16 \text{ kg P}$
Samlede belastning af Ringkøbing Fjord	93000 kg P***
Husdyrbrugets, Gadegårdvej 7's del af påvirkningen	$(3,16 \text{ kg P}/93000 \text{ kg P}) \times 100 = 0,0034 \%$

* Godkendelsesperioden i år

** I landbrugsjorden er der ophobet i gennemsnit 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm.

*** Data om den nuværende belastning er taget fra Naturstyrelsens vandplan.

Ifølge ansøgningen vil der være et gennemsnitligt fosforoverskud på 10,8 kg P/ha/år i ansøgt drift. For et sammenhængende landbrugsareal vurderes det maksimale tab af fosfor på nuværende tidspunkt at være 1 kg P/ha, og i landbrugsjorden er der i gennemsnit ophobet 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Husdyrbrugets udbringningsarealers indhold af fosfor vil derfor forøges med 4,32 % i godkendelsesperioden på 8 år svarende til tiden til næste revurdering). Udvaskningen må formodes at blive forøget med mere end den udregnede procent, men det opvejes af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen i ca. en meters dybde også kan ophobes fosfor, og udvaskningen fra de øverste 25 cm i høj grad bliver bundet på vej ned til rodzonen. Dette giver en maksimal fosforudvaskning fra husdyrbruget til Ringkøbing Fjord på 3,16 kg P.

Fosforudvaskningen fra den udbragte gødning svarer derved til 0,0034 procent af den samlede landbrugsrelaterede fosforudvaskning til Ringkøbing Fjord.

Det antages, at grænsen for at se en påvirkning af Natura 2000 områderne er den samme for fosfor som for nitrat. En påvirkning på under 1 % af den samlede fosforpåvirkning til et lukket bassin som Ringkøbing Fjord, vurderes derfor ikke at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000 området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at et fosforbidrag i størrelsesorden 0,0034% til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune er ikke i besiddelse af en viden om, at arealerne eller recipienten Ringkøbing Fjord er mere fosforsårbare, end det der ligger til grund for Miljøstyrelsens fosforkort og husdyrlovens beskyttelsesniveauer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

I den konkrete sag vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke er yderligere forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosfor, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at sikre at husdyrbruget i sig selv, samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale beskyttelsesområde Ringkøbing Fjord.

2.7.9 Ammoniak

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 % dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget taber ifølge ansøgningen 83,08 kg N mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget er opfyldt.

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. § 7, stk. 1, nr. 1 omfatter indtil videre følgende Natura 2000-naturtyper uanset størrelse.

Kategori 2-natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 3-natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav. Kommunen skal konkret vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der er beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de forskellige kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager) som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.

Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste kategori 1-natur

Afstanden til nærmeste kategori 1-natur er ca. 10,5 km. Naturtypen har nummer 7140 (hængesæk og andre kærsumfund dannet flydende i vand). I kraft af den store afstand til området er det vurderet, at udvidelsen samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste kategori 1-natur. Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige internationale naturbeskyttelsesområder.

Påvirkningen af nærmeste kategori 2-natur

Afstanden til nærmeste kategori 2-natur er ca. 1,8 km. Området er Dejbjerg Hede som er et fredet og plejet areal. Dejbjerg Hede er en meget fin hede som vurderes kvælstoffølsom og hedens tålegrænse er i den lave ende af intervallet 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er ca. 17 kg N/ha/år, og dermed er naturområdet sårbar overfor en yderligere kvælstofpåvirkning. Der er derfor anmodet om beregning af ammoniakdepositionen til området. Beregningerne viser, at der ikke er nogen merbelastning til området som følge af udvidelsen. Beregningerne viser også, at ejendommen ikke belaster Dejbjerg Hede totalt. Kommunen kan derfor ikke begrunde en skærpelse efter husdyrloven, der rækker udover det generelle ammoniakbeskyttelsesniveau indarbejdet i husdyrloven.

Baggrundsbelastningen i området er høj (ca. 17 kg N/ha/år), men dog ikke så høj, at naturområdets høje ende af tålegrænsen er overskredet. Intensionen med den nye husdyrlov er, at baggrundsbelastningen vil falde som følge af det generelle ammoniakbeskyttelsesniveau indarbejdet i husdyrloven. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke er tale om særlige tilfælde, og at den faldende baggrundsbelastning på sigt vil skabe mere gunstige forhold for naturarealerne i området. Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme Kategori 2-naturområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Kategori 2-naturområder.

Påvirkningen af nærmeste kategori 3-natur og øvrig natur

Spredt om ejendommen forekommer der arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Den § 3-beskyttede natur er omfattet af et generelt forbud mod tilstandsændringer. Kommunen kan dog i helt særlige tilfælde dispensere fra dette forbud. Ferske enge og overdrev må dog anvendes som før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992. Driften af disse arealer må ikke intensiveres i forhold til driften før 1992, hvilket bl.a. indebærer, at ferske enge og overdrev højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992. På Miljøportalen (<http://www.miljoportal.dk/>) kan du se de § 3-beskyttede naturområder i nærheden af din ejendom (Ringkøbing-Skjern Kommune gør dog opmærksom på, at registreringerne kun er vejledende).

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2008 beregnet til 15,1 kg N/ha/år i området omkring anlægget.

Kommunen har vurderet tilstanden og områdernes værdi som regionale og lokale naturområder i kommunens netværk af natur, samt eventuelle forekomster af fredede, rød- eller gullistede plante-, eller dyrearter.

Inden for 1000 m fra staldanlægget er der følgende registrerede 3 moser, som kan være kvælstoffølsom kategori 3-natur. Desuden er der indenfor ca. 360 meter fra staldanlægget et større engområde. Områderne er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven:

Naturområderne indenfor 1000 m fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	retning	N-dep beregning
Eng	360 m	NV	Ja
Mose	980 m	Ø	Ja
Mose	1000 m	Ø	Nej
Mose	500 m	SSV	Ja
Eng	827 m	SSV	Nej

Inden for 1000 meter fra staldanlægget forekommer 2 vandhuller. Disse vandhuller ligger ikke i tilknytning til beskyttet natur, men i nærheden af udbringningsarealer eller gyllebeholdere, hvilket gør vandhullerne næringsstofpåvirket. Kommunen vurderer, at disse vandhuller dermed ikke er særligt sårbare over for kvælstofdepositionen fra staldanlægget.

Ca. 360 meter NV for staldanlægget ligger nærmeste naturområde. Det er en eng, som er C-målsat i kommuneplanen. For C-målsatte områder er målet at arbejde for at bevare en god biologisk tilstand. Engen omkranses primært af arealer i omdrift. Engens naturtilstand er vurderet ud fra luftfoto. Engen vurderes ikke at være særligt kvælstoffølsom og områdets tålegrænse vurderes til at være ca. 20 kg N/ha/år. Der er beregnet en merdeposition på naturområderne som følge af projektet til 0,2 kg N/ha/år og en total deposition på 0,3 kg N/ha/år.

Mod øst ligger to moseområder. Disse moser er også C-målsatte. Mosernes naturtilstand er vurderet på luftfoto. Områdernes tålegrænse vurderes ligeledes til at være ca. 15-20 kg N/ha/år. Der er beregnet en merdeposition til den nærmeste af de to moser, som er ca. 980 m fra staldanlægget. Merbelastningen til mosen er som følge af projektet beregnet til 0,0 kg N/ha/år og totaldepositionen fra ejendommen er på 0,1 kg N/ha/år.

Ca. 500 meter SSV for staldanlægget ligger henholdsvis et mose- og et engområde, som også er C-målsatte. Områderne omkranses af et husdyrbrug og af arealer i omdrift. Områdernes naturtilstand er vurderet ud fra luftfoto. Områderne vurderes ikke at være særligt kvælstoffølsom og områdets tålegrænse vurderes til at være ca. 20 kg N/ha/år. Der er beregnet en merdeposition på naturområderne som følge af projektet til 0,0 kg N/ha/år og en total deposition på 0,1 kg N/ha/år.

Idet der beregnes meget lave merbelastninger og totaldepositioner af ammoniak på naturområderne, vurderer kommunen, at denne udvidelse af bedriften ikke vil medføre en forringelse af naturtilstanden på nærområdets beskyttede naturarealer. Da moserne og engene samt vandhullerne ikke vurderes kvælstoffølsomme, vurderer kommunen, at totaldepositionen ikke vil forringe naturtilstanden på disse områder. Kommunen kan derfor ikke begrunde en skærpelse (efter §12, stk. 2 i bekendtgørelsen til husdyrloven), der rækker udover det generelle ammoniakbeskyttelsesniveau indarbejdet i husdyrloven. Baggrundsbelastningen i området er høj (ca. 17 kg N/ha/år), men dog ikke så høj, at naturområdernes tålegrænse er overskredet. Intensionen med husdyrloven er, at baggrundsbelastningen vil falde som følge af det generelle ammoniakbeskyttelsesniveau indarbejdet i husdyrloven. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke er tale om særlige tilfælde, og at den faldende baggrundsbelastning på sigt vil skabe mere gunstige forhold for naturarealerne i området.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Ringkøbing Fjord, der ligger ca. 10 km fra staldanlægget. I kraft af den store afstand til området er det vurderet, at udvidelsen

samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af Ringkøbing Fjord.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige internationale naturbeskyttelsesområder.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper. Men enkelte af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op til §3 beskyttede naturområder (se bilag 7). Der er tale om §3 enge og et enkelt vandhul men arealerne skrånede ikke mere end 6 grader ned mod §3 beskyttet natur. Engenes og vandhullets naturtilstand er vurderet ud fra luftfoto og tålegrænsen vurderes at ligge på ca. 20 kg N/ha/år. Kommunen vurderer derfor ikke områderne som særligt kvælstoffølsomme.

Samlet vurdering

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har rådgivet om det faglige grundlag til fastsættelsen af beskyttelsesniveauet for ammoniak i husdyrlovgivningen. Det er således ifølge Miljøstyrelsen kun helt undtagelsesvist nødvendigt at stille yderligere, skærpede krav i forhold til ammoniak. Miljøministeriet har endvidere oplyst i brev af 6. juli 2009, at for så vidt hvad angår kumulation, er det håndteret, dels ved at grænsen for merbelastning med ammoniak skærpes markant, hvis der er flere husdyrbrug med produktion større end 75 DE i nærheden af det husdyrbrug, der miljøgodkendes, samt dels ved det generelle ammoniakreduktionskrav gældende for alle større husdyrbrug der miljøgodkendes. I miljøgodkendelser der gives til større husdyrbrug stilles der ammoniakrelaterede BAT vilkår (både for den nye del af anlægget samt for den eksisterende del af anlægget). På sigt vil udstedelsen af miljøgodkendelser til landets større husdyrbrug på baggrund af de generelle reduktionskrav og de ammoniakrelaterede vilkår bidrage til at nedbringe ammoniakbelastningen, hvorved baggrundsbelastningen vil falde.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en yderligere/nyere viden end den der ligger til grund for gældende lovgivning, udmeldinger fra Miljøstyrelsen og de stillede vilkår i miljøgodkendelsen.

Kommunen vurderer, at hvis husdyrbruget drives som angivet i ansøgningen, efter gældende lovgivning samt efter miljøgodkendelsens vilkår, vil husdyrbruget ikke medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af beskyttede naturområder, plantearter, eller dyrearter.

Det er dermed Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en yderligere skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven. Vurderingen tager udgangspunkt i naturtypernes tålegrænser, merbelastnings og totalbelastnings størrelse, kommunens forpligtigelse til at sikre naturtyper og arter der er beskyttet af Habitatdirektiverne, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-områderne, kommunens forpligtigelser til at sikre naturtyper der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, kommunens målsætninger og prioriteringer på naturområdet.

2.7.10: Græsningsarealerne

Ejendommen har 3,17 ha, der udelukkende anvendes som afgræsningsareal. Afgræsningsarealet er et §3-beskyttet engområde, som ligger ca. 360 meter fra staldanlægget. Dette engområde er beskrevet i afsnittet om ammoniakfølsom natur. Dette areal må ikke anvendes som udbringningsareal og må kun tilføres den husdyrgødning, der afsættes af de græssende dyr. Det er kommunens vurdering, at anvendelse af arealerne som græsningsareal ikke vil medføre væsentlige virkninger med fosfor eller nitrat på Natura 2000-området Ringkøbing Fjord, idet afsætningen ved græsning vil ske, når der er plantedække på arealerne. Den §3-beskyttede eng vurderes at være næringssrig, og kan derfor tåle et højt græsningstryk.

Det er således kommunens vurdering, at almindelig anvendelse af arealerne som græsningsarealer, samt et græsningstryk på maks. 2,3 DE/ha/år på ejendommens græsningsarealer ikke vil medføre en væsentlig virkning på områdets § 3-beskyttede naturtyper, den internationale natur, eller de arter, eller levesteder områderne er udpeget på baggrund af.

2.7.11 Grundvand:

Udbringningsarealerne ligger i område med drikkevandsinteresser.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitrاتفølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealerne ligger ifølge Miljøstyrelsens kortværk uden for nitrاتفølsomme indvindingsområder. Arealerne er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskningen fra rodzonen, idet de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelige til at beskytte grundvandet mod kvælstofudvaskning fra arealernes rodzone.

Det er derfor vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitrاتفølsomme indvindingsområder.

Der forekommer ingen grundvandsboringer nær ejendommen eller på udbringningsarealerne.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt. Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde at de generelle afstandskrav beskyttelsesniveauer skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelsen omfatter en stigning af dyreholdet til 274,57 DE bestående af 150 køer, 41 småkalve fra 0-6 mdr, 130 opdræt fra 6-25 mdr og 82 tyrekalve fra 40-50 kg. En stigning på i alt 187,53 DE, samt opførelse af to stalde på henholdsvis ca 2.300 m² til malkekøer og køer i aflastning og på ca 2.000 m² til kalve fra 4-6 mdr, opdræt fra 6-25 mdr og kælvningsafdeling. Der etableres en overdækket gyllebeholder på 3.000 m³. Udvidelsen kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, kvælstoffølsomme kategori 1,2, og 3 naturområder, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Ringkøbing Fjord), grundvand, herunder nitrاتفølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter) eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen / driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende allerede efter 1 – 2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

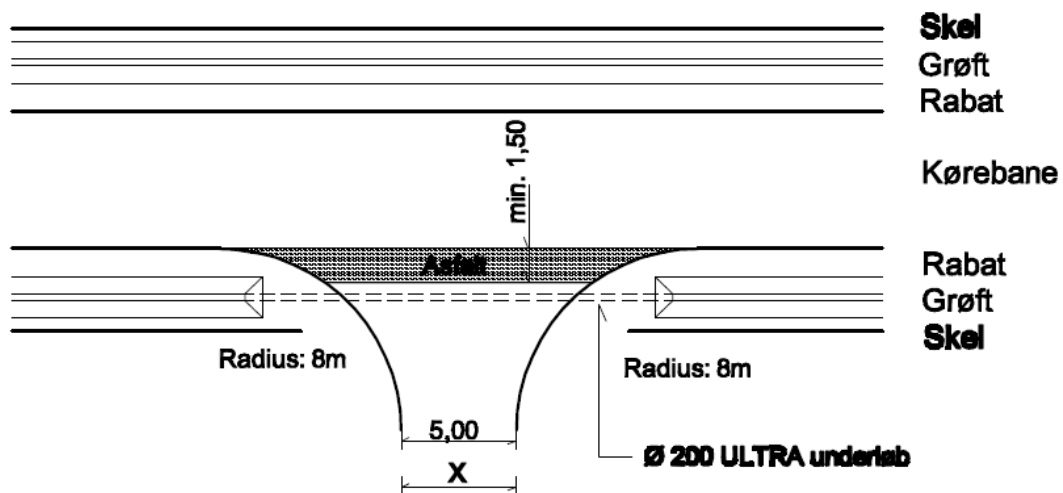
Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

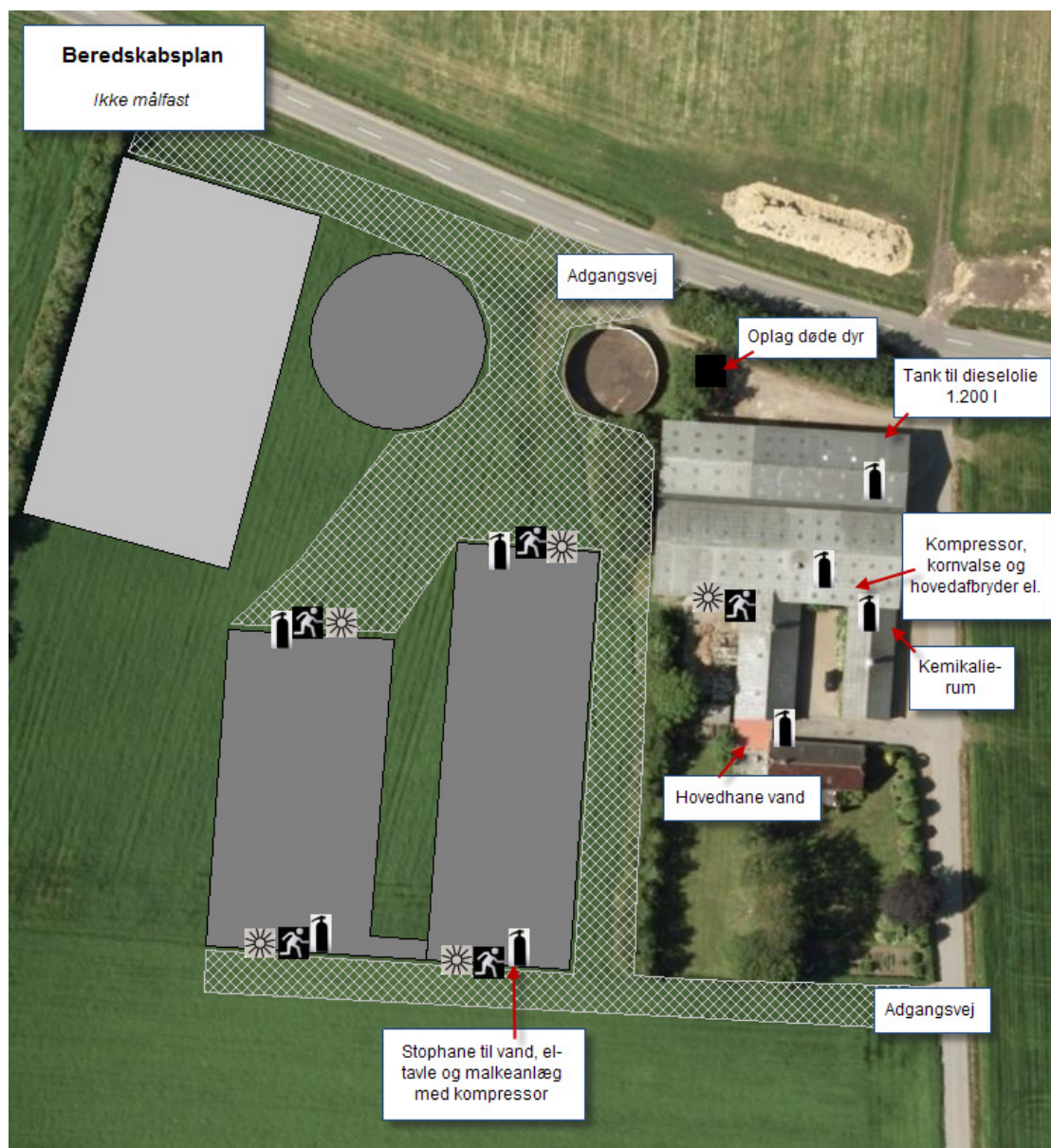
Bilag 4. Principskitse til etablering af overkørsel

Overkørsel:
25 cm stab. grus.
Asfalt - 200 kg/m² GAB 0

x : tilpasses til eksisterende forhold,
dog op til en max. bredde på 6 m

Bilag 5a. Oversigtskort, samlede anlæg

Bilag 5b. Beredskabsplan med tekst og kort

UDKAST TIL:

Beredskabsplan for

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3
Brand- og evakuering	4
Overløb af gylle	5
Kemikalie- og oliespild	6
Stophaner / Hovedafbrydere	7
Strømsvigt	8
Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt)	10
Bilag B: Afløbsplan	11
Bilag C: Kort over brandslukningsudstyr, flugtveje m.v. (beredskabsplan)	12
Bilag D: Kort over afstand til vandløb	13

Udarbejdet af: [REDACTED], juni 2011

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.fl. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i stalden.

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i stuehuset.

Kort materiale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen m.m. med angivelse af:

- Dieseltank m.v.
- Afløb gylle, møddingsvand og ensilagesaft
- Strømafbryder og afbryder vand
- Slukningsmateriale
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.

Er man i tvivl ring 1-1-2

Efter brand m.m. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står i staldkontoret og har nr _____

Ejer, _____ : _____
Driftsleder, _____ : _____
Medhjælper: _____
Medhjælper: _____

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Gråkjær Miljøcenter	kontaktes på telefon	96 13 55 55	dag
Landbocenteret	kontaktes på telefon	_____	dag.
Dyrlæge, _____	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	_____	dag.
Elektriker	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
VVS	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.
El-selskab _____	kontaktes på telefon	_____	dag eller nat.

NB: Manglende telefon nr påføres inden godkendelsen tages i brug.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand, der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt:

Ejer, [REDACTED] : [REDACTED]
Driftsleder, [REDACTED] : [REDACTED]

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsnet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der adgangsveje

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukker
- Vandslange

Se bilag C.

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank – RING 1-1-2

Oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer, [redacted] : [redacted]
Driftsleder, [redacted] : [redacted]

Kontakt miljømyndighederne på tlf _____

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber ud over anlægget og til vandløbet vest for ejendommen (se bilag A og D).

Opdæmning kan evt. fortages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord
- Teleskoplæsser

Se bilag A, B, C og D.

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer, [redacted] : [redacted]
Driftsleder, [redacted] : [redacted]

Kontakt miljømyndighederne på tlf _____

Forsøg opdæmning for at undgå, at mælk, kemikalier og olie løber ud over anlægget og til vandløbet vest for ejendommen (se bilag A og D).

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af olie, kemikalier og mælk.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord
- Teleskoplæsser

Se bilag A, B, C og D.

Stophaner / hovedafbrydere

Vand:

Hovedhanen sidder i garagen.

Stophaner sidder i teknikrummet i den nye stald.

Elektricitet:

Hovedafbryderen sidder i foderladen.

El-tavlesidder i teknikrummet i den nye stald.

Der bruges automatsikringer i den nye stald.

Se bilag A og C.

Strømsvigt instruks

- ❖ Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- ❖ Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.
- ❖ Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
- ❖ Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til _____energi-selskab og forhør om varigheden af udfaldet.

Tlf _____

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport vært sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

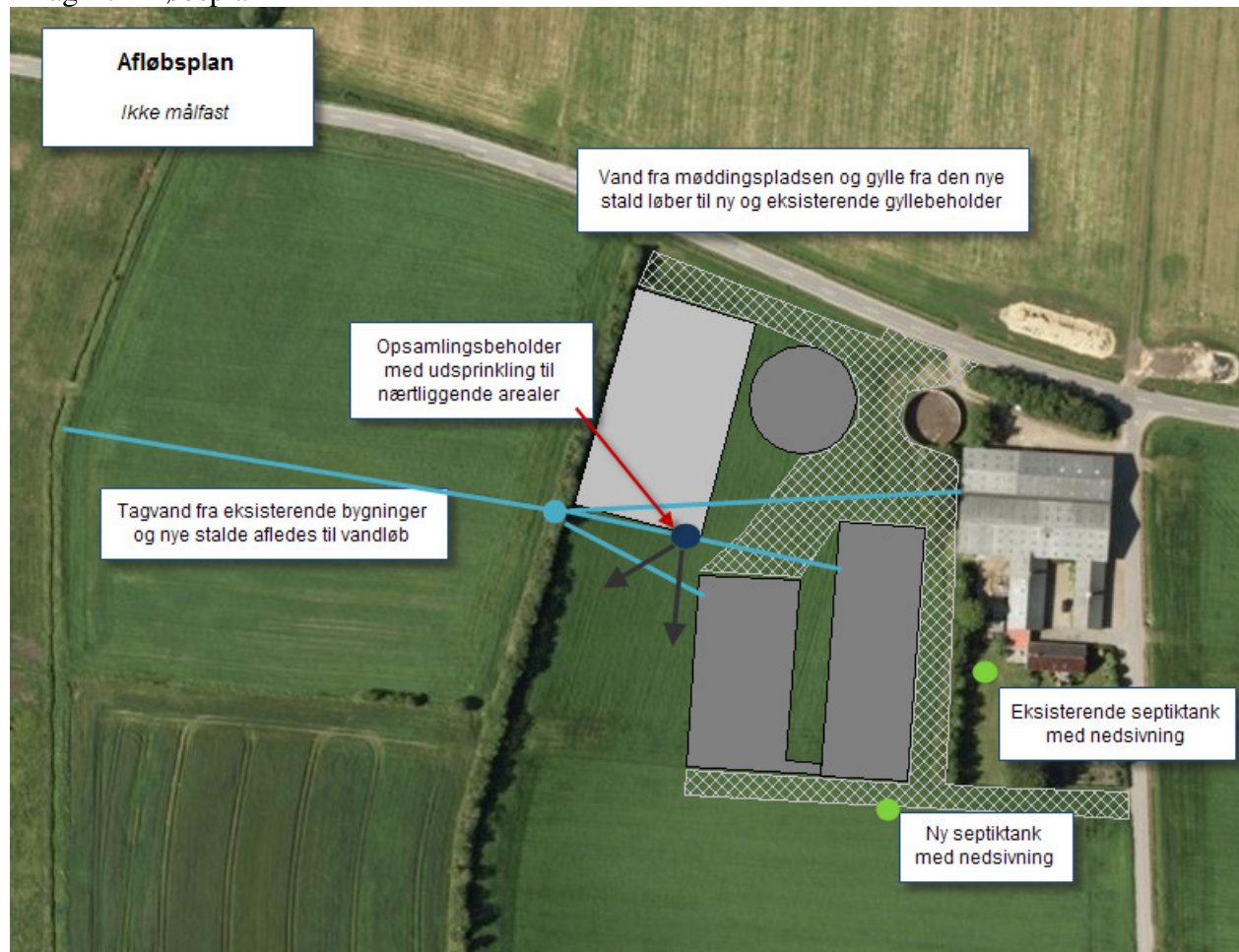
Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

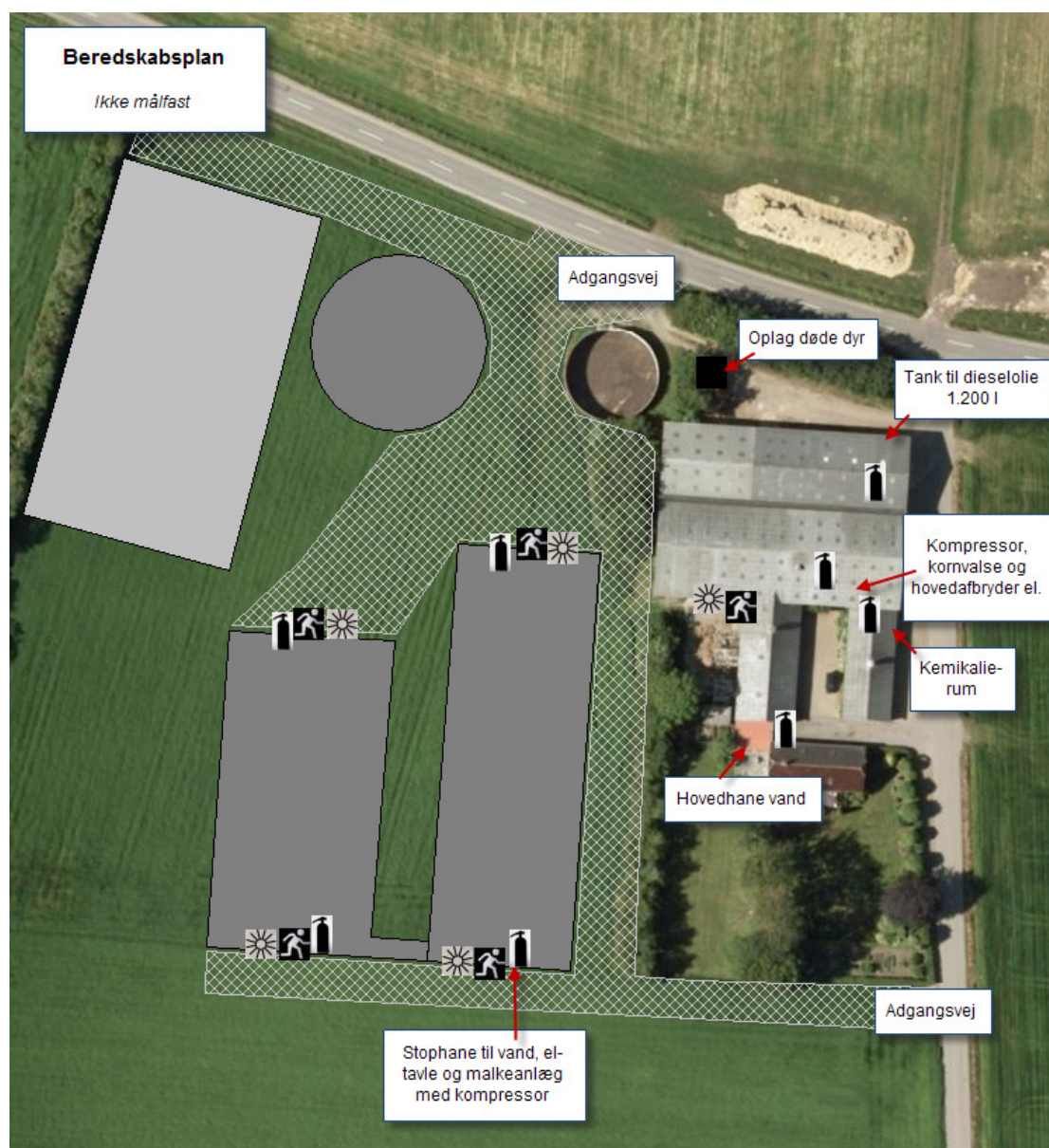
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt)

Bilag B: Afløbsplan

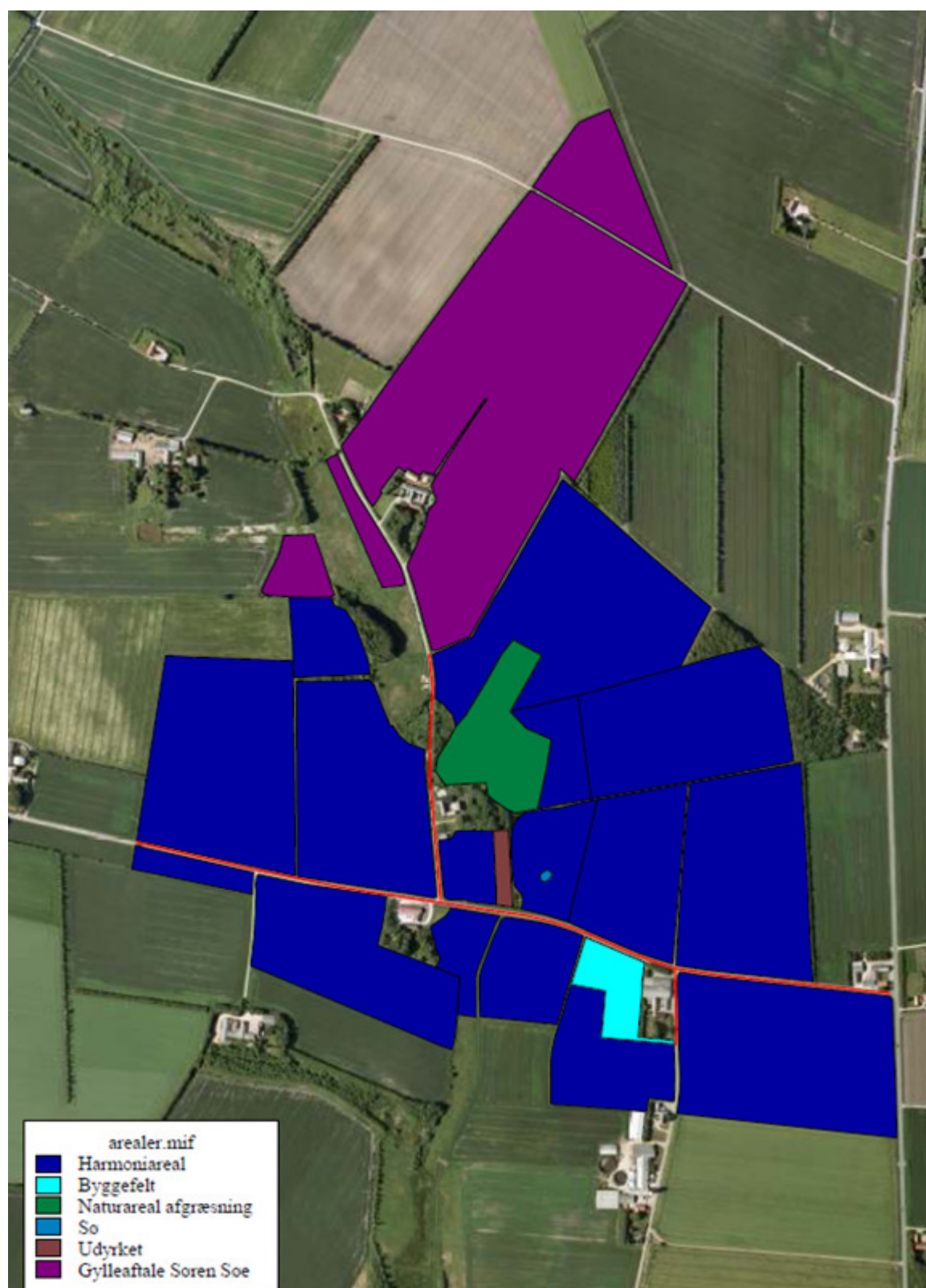
Bilag C: Kort over flugtveje m.v. (beredskabsplan)

Bilag D. Afstand til vandløb

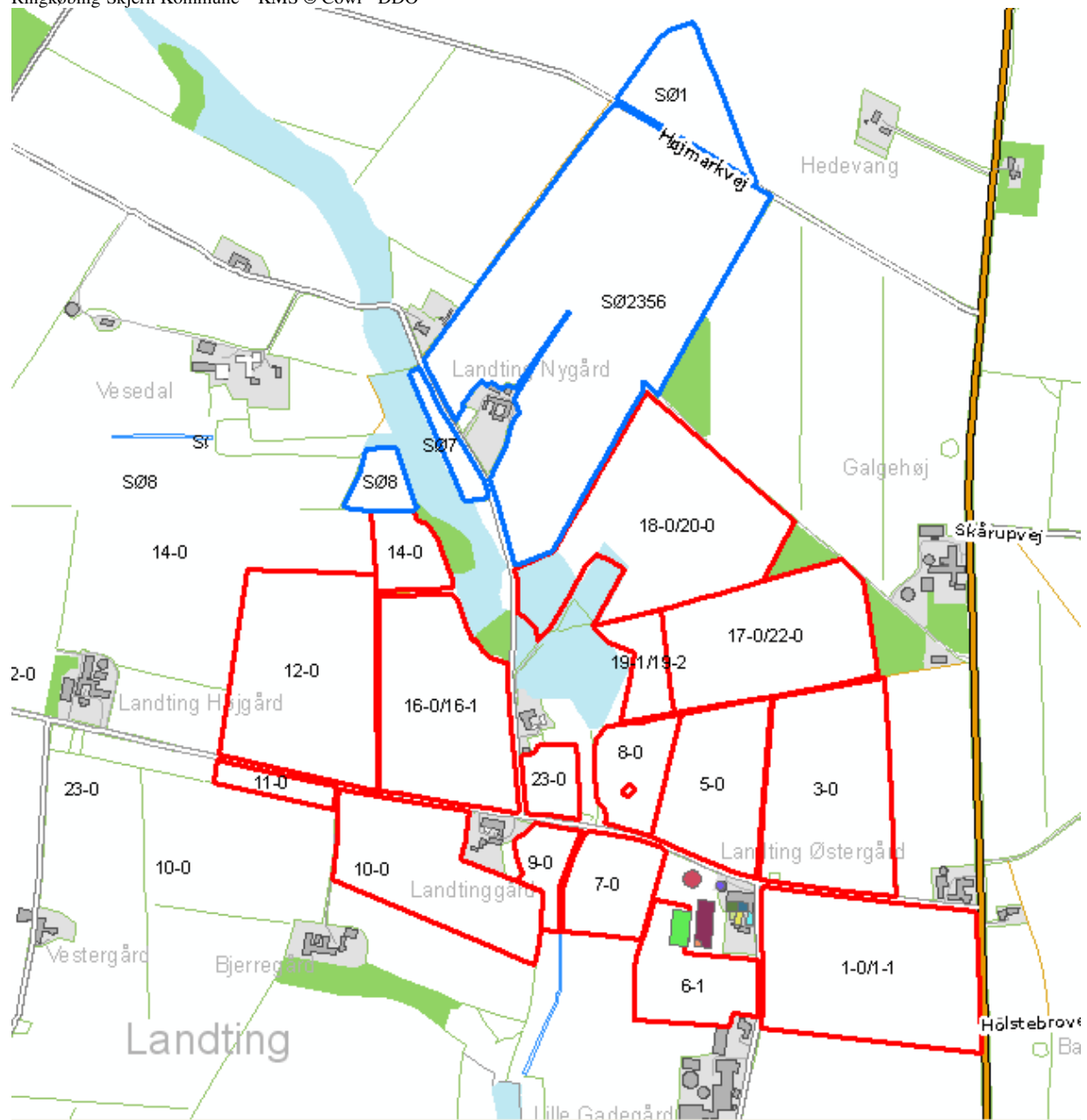

Bilag 6a. Transportvej ved gyllekørsel og oversigt over arealanvendelsen herunder afgræsning af naturarealer.

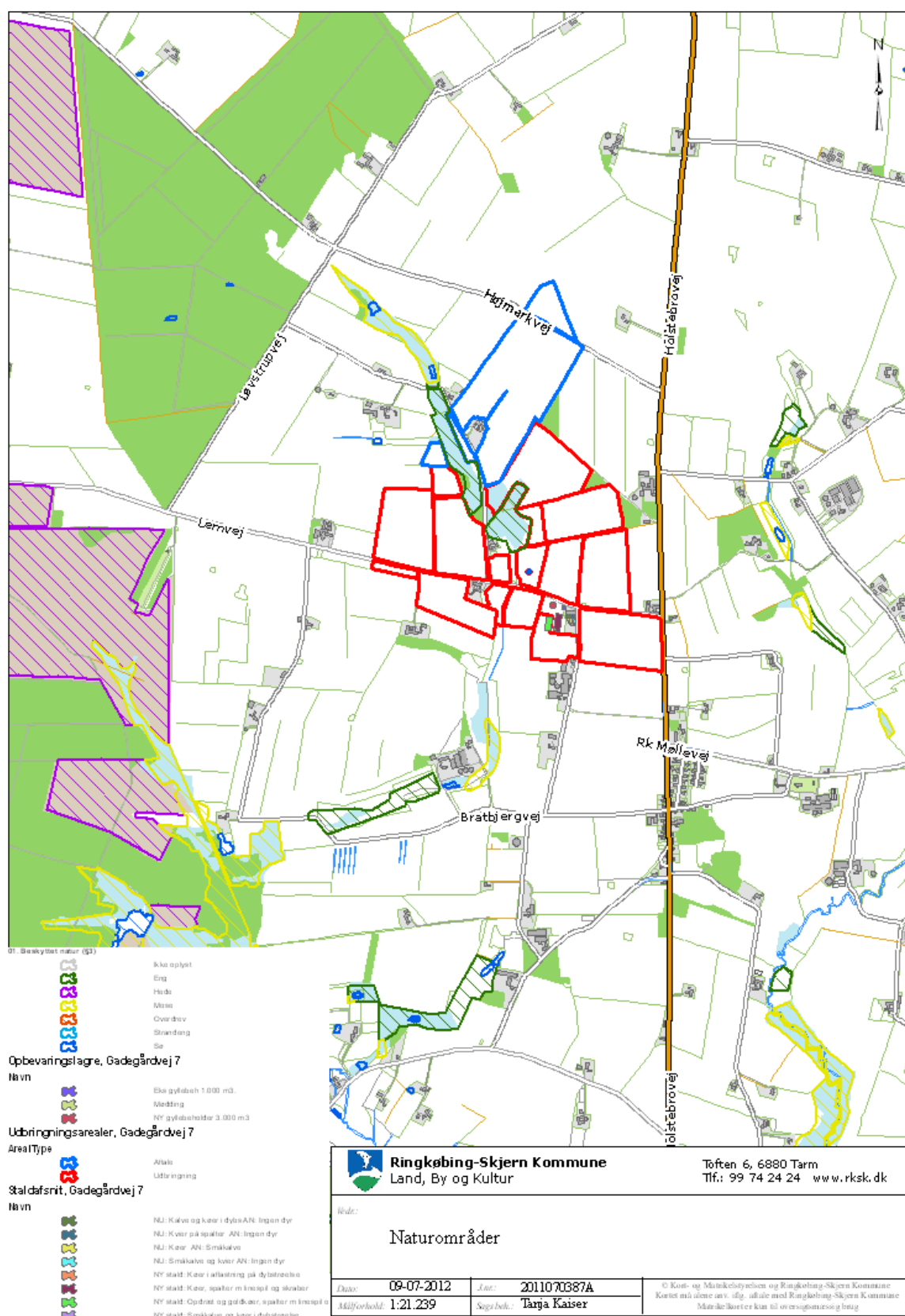

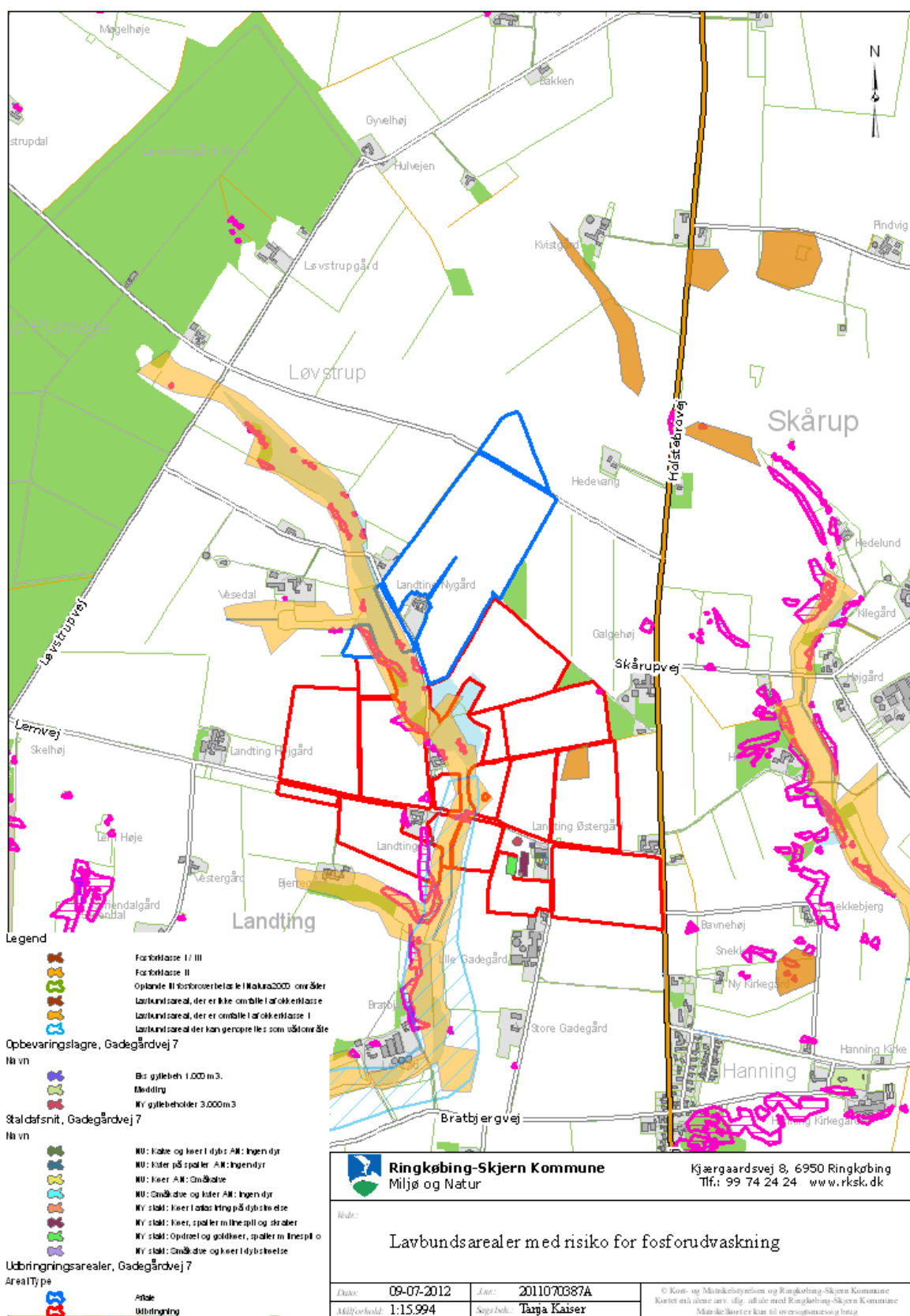
Bilag 6b. Udbringningsareal med marknumre

Ringkøbing-Skjern Kommune – KMS © Cowi - DDO

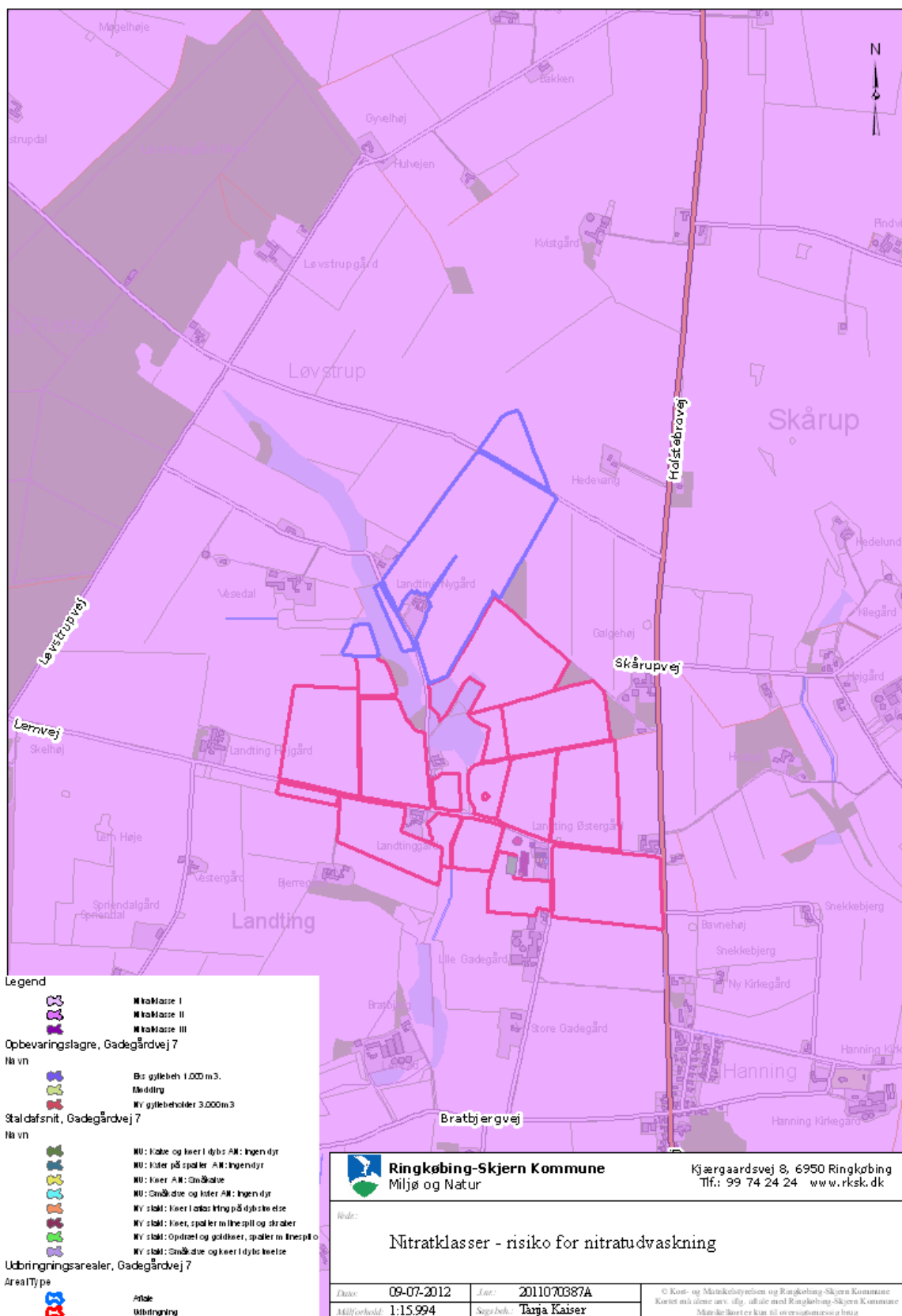

Bilag 7

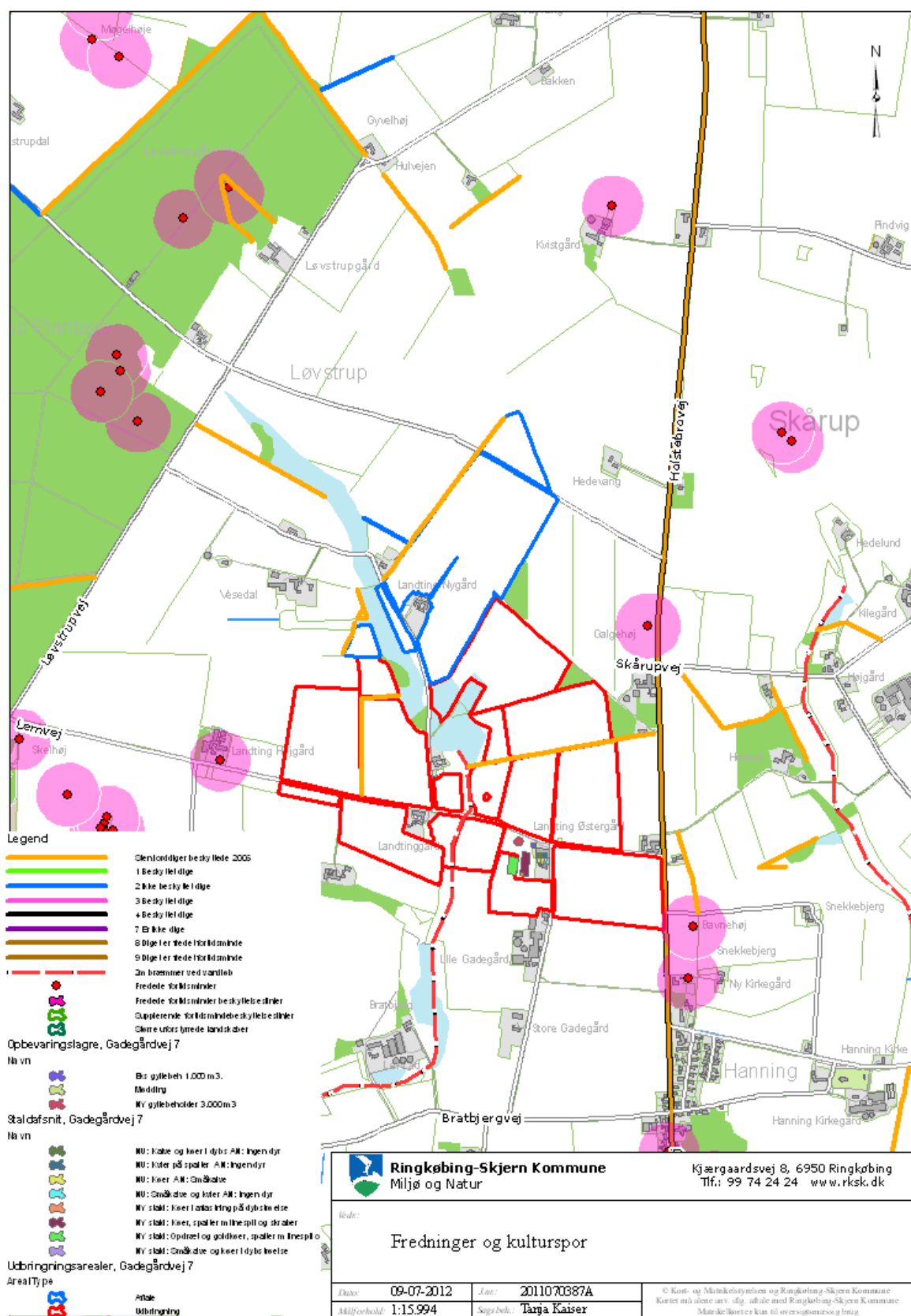

Bilag 9

Sorte prikker viser nedlagte boringer.

Bilag 12. Vejledende emissionsgrænseværdier/BAT niveau

Nedenstående skærmpoint kommer fra:

Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekøer. Miljøstyrelsen maj 2011.

Formler til korrektion for aldersgrænser opdræt. Formel 2010/2011

Årsopdræt (småkalv 0 - 6 mdr., tung race):	
Type 1	Korrektion for afvigende indgangsalder og/eller afgangsalder (mdr.). Der korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $((\text{alder, ind} + \text{alder, afgang}) \times 0,0729) + 1,93) / 2,37$.
1 tyrekalv (0 - 6 mdr., tung race):	
Type 1 ^{*)}	Ved afvigende indgangsvægt og/eller afgangsvægt (kg) korrigeres med følgende faktor for både kvælstof og fosfor: $(1,825 \times (\text{vægt, afgang} - \text{vægt, ind}) + 0,00605 \times ((\text{vægt, afgang})^2 - (\text{vægt, ind})^2)) / 612$.

- Tyrekalve fra 40-50 kg: 0,04

Vejledende emissionsgrænseværdier for køer – nyt anlæg

Tabel 1a. Ligninger til beregning af vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT for nye anlæg med konventionel produktion af malkekøer af tung race (gyllebaserede staldsystemer). Emissionsgrænseværdierne er beregnet med udgangspunkt i de beregningsforudsætninger, der anvendes i det nye IT-ansøgningssystem fra 2011, og kan dermed anvendes ved behandling af sager indsendt efter 10. april 2011.

Produktionsstørrelse		Emissionsgrænseværdi IT 2011
DE	Antal årskøer	(Kg NH ₃ -N pr. årsko)*
75 - 250 DE	0 - 188	7,31
250 - 750 DE	189 - 563	$7,31 - (((7,31 - 6,3)/(750 - 250)) \times (\text{antal DE i malkekøer} - 250))$
Over 750 DE	Over 563	6,3

*Udgangspunktet for emissionsgrænserne er, at dyrene er på stald hele året. Ved udegående dyr reduceres emissionsgrænseværdierne forholds-mæssigt.

- 142 køer i ny stald = 189,51 DE = **7,31 kg N pr ko**

Vejledende emissionsgrænseværdier for opdræt – nyt anlæg

Tabel 3a. Vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak for nye anlæg med opdræt over 6 måneder opstaldet i gyllebaserede staldsystemer). Emissionsgrænseværdierne er beregnet med udgangspunkt i de beregningsforudsætninger, der anvendes i det nye IT-ansøgningssystem fra 2011, og kan dermed anvendes ved behandling af sager indsendt efter 10. april 2011.

Antal DE	Emissionsgrænseværdier IT 2011
	Kg NH ₃ -N pr. årsopdræt > 6 måneder* Tung race(6-27 måneder) / Jersey(6-25 måneder)
Alle	3,99 / 3,00

*Udgangspunktet for emissionsgrænserne er, at dyrene er på stald hele året. Ved udegående dyr reduceres emissionsgrænseværdierne forholds-mæssigt.

Ved afvigende aldersgrænser skal emissionsgrænseværdierne i tabel 3a desuden korrigeres efter den til enhver tid gældende type 1 korrektionsligning for opdræt. Den aktuelle korrektion ifølge 2010/11 normtal, jf. vejledning fra Plantedirektoratet for gødningsåret 2010/2011 beregnes som:

Stor race:

Emissionsgrænseværdi IT 2011 × (referenciligning for N ab dyr/4,34)

hvor referenciligningen for N ab dyr = ((alder, ind + alder, afgang) × 0,0729) + 1,93

- Kvier fra 6-25 mdr: 0,97

Beregning af vejledende emissionsgrænseværdier

Stald og dyregruppe	Antal	Emissions-grænseværdi	Korrektions-faktor	Resultat Kg N
<i>Gyllesystemer</i>				
NY stald til køer – spalter med linespil	142	7,31	-	1.038
NY stald til opdræt – spalter med linespil Fratrukket afgræsning 4 mdr	120	3,99	0,97	464 -155
NY stald til opdræt – spalter med linespil Fratrukket afgræsning 6 mdr	10	3,99	0,97	39 -20
<i>Dybstrøelse – fra tabel 2 bilag 3 til bkt</i>				
Køer i kælvningsafdeling og aflastning	8	14,42	-	115
Opdræt 0-6 mdr	41	2,83	-	116
Tyrekalve 40-50 kg	82	1,22	0,04	4
I alt				1.601

Da ejendommens beregnede ammoniakemission i www.husdyrgodkendelse.dk er 1.381,95 kg N konkluderes det at BAT er overholdt med 219 kg N.

Udkast